

Program studiów podyplomowych

Nazwa pola	Komentarz
Tytuł studium	Współczesne biblioteki gminne
Nazwisko osoby zgłaszającej Projekt	Dr hab. Dariusz Kuźmina prof. UW
Dane kontaktowe osoby zgłaszającej/prowadzącej	Tel./fax 22 8268569, d.kuzmina@uw.edu.pl
Skrócony opis Studium	<p>Prezentowany projekt Studium Podyplomowego Współczesne Biblioteki Gminne przyjmuje podstawowe założenie, że potencjalnymi słuchaczami będą absolwenci studiów bibliotekoznawczych, posiadający już pewne doświadczenie zawodowe (co najmniej dwuletnie) związane z pracą w małych gminnych bibliotekach publicznych. Kandydaci na studia powinni posiadać podstawowe kompetencje w posługiwaniu się j. angielskim (w stopniu biernym – rozumienie).</p> <p>Projekt studium zgodny jest z art. 8 ust. 1 i art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.). Jako pewien punkt odniesienia przyjęto Regulamin Studiów Podyplomowych na Uniwersytecie Warszawskim.</p> <p>Zgodnie z powyższymi przepisami projektowane Studium zostałyby realizowane w obrębie 150 godzin dydaktycznych.</p> <p>Przy założeniu, że słuchacze spotykałoby się raz na dwa tygodnie na weekendowe sesja oznacza to 15 dwudniowych sesji zajęciowych.</p> <p>Zgodnie z podstawowymi założeniami Projektu „Aktualizacja kształcenia...” w zajęciach przeważają formy aktywizujące uczestników: ćwiczenia, konwersatoria, translatorium, zajęcia projektowe.</p> <p>W programie Studium pojawią się następujące zajęcia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Projekt dyplomowy</i> 2. <i>Introduction to professional English – translatorium</i> 3. <i>Nowoczesne technologie internetowe w małej bibliotece</i> 4. <i>Najnowsze zagadnienia bibliotekoznawstwa</i> 5. <i>Najważniejsze zagadnienia współczesnego społeczeństwa informacyjnego</i> 6. <i>Pozyskiwanie środków finansowych dla małych bibliotek gminnych</i> 7. <i>Library advocacy (dla małych bibliotek publicznych)</i> 8. <i>Zarządzanie małymi bibliotekami publicznymi</i> 9. <i>Młody użytkownik w bibliotece: usługi, promocja, kolekcja</i> 10. <i>Usługi dla seniorów w małych bibliotekach publicznych</i> 11. <i>Informacja publiczna w małych bibliotekach w krajach rozwiniętych</i> 12. <i>Wprowadzenie do zagadnień licencji Creative Commons</i>
Profil absolwenta realizującego Studium	<p>Celem studium jest z jednej strony aktualizacja i pogłębienie wiedzy zawodowej bibliotekarzy (z elementami repetycji) z drugiej zaś przygotowanie absolwentów studium do dalszego - już samodzielnego – rozwijania kompetencji i zasobu informacji profesjonalnej.</p> <p>Po rocznym kształceniu w projektowanym studium absolwent powinien posiadać aktualną - czy wręcz najnowszą - wiedzę związaną z ogólnymi zagadnieniami z dziedziny współczesnego bibliotekoznawstwa (a w szczególności z tej jego części dotyczącej bibliotek gminnych):</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - trendów rozwojowych bibliotekarstwa, - trendów rozwojowych społeczeństwa informacyjnego, <p>Absolwent studium posiada także poszerzoną wiedzę z wybranych szczegółowych zagadnień bibliotekoznawstwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aspekty biblioteczne <i>creative commons</i>, - biblioteczne technologie komunikacyjne, <p>Oraz tę dotyczącą pracy z wybranymi ważnymi grupami klientów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ludzie młodzi, - seniorzy. <p>Absolwent studium przede wszystkim będzie jednak wyposażony w umiejętności niezbędne do dalszego, samodzielnego podwyższania własnych kwalifikacji zawodowych. Temu celowi służy rozbudowane konwersatorium (translatorium) podczas którego słuchacze nabędą umiejętność rozumienia fachowych tekstów w j. angielskim. Inne zajęcia wprowadzone do programu z podobnych przesłanek to te dotyczące <i>Library advocacy</i> czy <i>fundraisingu</i>, oferujące wiedzę na temat możliwości zawiązywania lokalnych sojuszy na rzecz bibliotek oraz zdobywania środków finansowych na rozwijanie placówki.</p> <p>Wszystkie powyższe założenie korespondują bardzo silnie z postulatami zawartymi w pracy: <i>Aktualizacja kształcenia akademickiego bibliotekarzy pracujących w małych bibliotekach gminnych</i> [red. E. Chuchro, M. Ochmański, M. Zając], PTB OW, Warszawa, 2010.</p>
Forma zajęć	<p>Studia będą realizowane w postaci następujących form zajęciowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykłady – 56 godzin – seminarium – 30 godzin – konwersatoria - 66 godziny <p>Razem: 152 godziny</p>
Pełny opis Studium	<p>Na program studiów składa się 12 przedmiotów, które będą realizowane w trakcie 2 semestrów nauki.</p> <p>Program studiów w pełni odpowiada postulatom zawartym w pracy <i>Aktualizacja kształcenia akademickiego bibliotekarzy pracujących w małych bibliotekach gminnych</i> [red. E. Chuchro, M. Ochmański, M. Zając], PTB OW, Warszawa, 2010, w szczególności w kontekście zaleceń tworzenia programów charakteryzujących się silną pragmatyką zawodową oraz przewagą (liczba godzin) zajęć aktywizujących warsztatowych, ćwiczeniowych nad tradycyjnymi akademickimi wykładami.</p> <p>Na Program studium składają się następujące zajęcia:</p> <p>Projekt dyplomowy Przedmiot realizowany w <u>1 oraz 2 semestrze zajęć</u>, 2 godziny na każdym z 15 zjazdów. Celem przedmiotu jest przygotowanie pracy dyplomowej, której „obrona” będzie równoznaczna z zaliczeniem studium i otrzymaniem dyplomu. Tematem pracy jest 2 letni rozwojowy projekt działania własnej biblioteki publicznej. W trakcie tworzenia pracy słuchacze będą mieli możliwość korzystania z wiedzy nabywanej równoległe na innych zajęciach</p>

Introduction to professional English – translatorium

Przedmiot realizowany w 1 oraz 2 semestrze zajęć, 2 godziny na każdym z 15 zjazdów.

Celem przedmiotu jest zdobycie umiejętności czytania ze zrozumieniem anglojęzycznej literatury fachowej. W trakcie zajęć słuchacze będą czytali pod kierunkiem odpowiednio dobranego lektora teksty z czasopism, blogów, książek, tłumaczyli je na polski, ale także dyskutowali ich treść.

Nowoczesne technologie internetowe w małej bibliotece

Przedmiot realizowany w 1 semestrze zajęć. Podstawowy cel wprowadzenia tego przedmiotu zasadza się na przekonaniu, że zastosowania technologii internetowych a w szczególności mobilnych przez biblioteki będzie najprawdopodobniej jednym z najważniejszych trendów rozwojowych bibliotekarstwa. Podczas zajęć słuchacze będą mieli okazję zapoznać się z już funkcjonującymi rozwiązaniami jak również z materiałami o charakterze prognostycznym

Najnowsze zagadnienia bibliotekoznawstwa

Przedmiot realizowany w 1 semestrze zajęć Studium. Treść zajęć (która będzie miała charakter autorski, z założenia zmieniający się z każdym kursem) odnosi się do wszystkich nowych zjawisk kształtujących współczesne bibliotekarstwo. W programie mniejszy nacisk zostanie położony na te dziedziny, które będą przedmiotem innych kursów w ramach Studium.

Najważniejsze zagadnienia współczesnego społeczeństwa informacyjnego

Przedmiot realizowany w I semestrze Studium; składa się z 12 godzin zajęć (8 godziny wykładu i 4 godziny konwersatorium). Przedmiot ma w założeniu charakter interdyscyplinarny, odnosi się do zjawisk z dziedziny socjologii, medioznawstwa, ale także informatologii. Prezentowane tutaj będą te wszystkie zjawiska społeczne, cywilizacyjne, technologiczne i kulturowe, które mają wpływ na najszerszy kontekst funkcjonowania bibliotek gminnych.

Pozyskiwanie środków finansowych dla małych bibliotek gminnych

Przedmiot realizowany w II semestrze Studium; składa się z 8 godzin zajęć (4 godziny wykładu i 4 godziny konwersatorium). Przedmiotem zajęć będą metody i sposoby pozyskiwania środków finansowych przez biblioteki. Przy omawianiu przedmiotu zostaną wzięte pod uwagę aspekty prawne zagadnienia. Podczas realizacji przedmiotu zostaną wzięte pod uwagę doświadczenia (casusy) bibliotek zagranicznych jak i polskich.

Library advocacy (dla małych bibliotek publicznych)

Przedmiot realizowany w II semestrze Studium; składa się z 8 godzin zajęć (4 godziny wykładu i 4 godziny konwersatorium). Podczas zajęć słuchacze będą mieli możliwość zapoznania się z podstawowymi

	<p>założeniami teoretycznymi niezbędnymi dla budowania skutecznych koalicji dla poprawienia możliwości działania bibliotek. Zapoznają się z przykładami dobrej praktyki (obcymi i polskimi)</p> <p>Zarządzanie małymi bibliotekami publicznymi Przedmiot realizowany w <u>I oraz II semestrze Studium</u> składa się z 8 godzin zajęć (4 godziny wykładu i 4 godziny konwersatorium). W trakcie przedmiotu zostaną omówione najważniejsze strategie w zarządzaniu omawianym typem placówek.</p> <p>Młody użytkownik w bibliotece: usługi, promocja, kolekcja Przedmiot realizowany w <u>II semestrze Studium</u> składa się z 8 godzin zajęć (4 godziny wykładu i 4 godziny konwersatorium). Zajęcia konwersatoryjne odbywają się w drugim semestrze Studium. W trakcie zajęć zostaną omówione różnorodne formy pracy z niedorostym użytkownikiem, w szczególności te , które mogą być z sukcesem realizowane w małych placówkach gminnych</p> <p>Usługi dla seniorów w małych bibliotekach publicznych Przedmiot realizowany w <u>II semestrze Studium</u> składa się z 8 godzin zajęć (4 godziny wykładu i 4 godziny konwersatorium). Zajęcia pozwolą słuchaczom na zaznajomienie się z możliwościami działań bibliotecznych nakierowanych na rosnącą liczbowo (potencjalną) klientelę. Zostanie omówiona specyfika pracy z tą grupą klientów, przykłady dobrej praktyki,</p> <p>Informacja publiczna w małych bibliotekach w krajach rozwiniętych Przedmiot realizowany w <u>II semestrze Studium</u> składa się z 8 godzin zajęć (4 godziny wykładu i 4 godziny konwersatorium). Zajęcia konwersatoryjne odbywają się w drugim semestrze Studium.</p> <p>Wprowadzenie do zagadnień licencji Creative Commons Przedmiot wprowadzany w <u>II semestrze Studium</u> a realizowany w postaci 4 godzin wykładu. Zakłada się niewielką wiedzę słuchaczy na omawiany temat – wykład naświetli podstawowe koncepcje, definicje i założenia. Słuchaczom zostaną zaprezentowane biblioteczne konteksty wprowadzania w życie idei CC.</p>
Literatura (wybór)	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Aktualizacja kształcenia akademickiego bibliotekarzy pracujących w małych bibliotekach gminnych</i> [red. E. Chuchro, M. Ochmański, M. Zajac], PTB OW, Warszawa, 2010 2. Bednarek-Michalska, B., Tarkowski, A., Szczepańska, B., <i>Domena publiczna – co to takiego?</i> [online] EBIB nr 1/2009 (101) [dostęp 21.11.2011] Dostępny w WWW: http://www.ebib.info/2009/101/a.php?bednarek_tarkowski_szczepanska 3. Białobłocki, T. <i>Spółeczeństwo informacyjne: Istota, rozwój, wyzwania</i>. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, 2006 4. Creative Commons Polska, <i>Poznaj licencje Creative Commons</i> [online] Creative Commons Polska [dostęp 21.11.2011] Dostępny

	<p>w WWW: http://creativecommons.pl/poznaj-licencje-creative-commons/</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Dobrowolska M., <i>Seniorzy w bibliotekach publicznych</i>, „Poradnik Bibliotekarza”, dodatek „Biblioteka dla Seniorów”, nr 2 /2009 s. 1-4 6. Doktorowicz, K. <i>Europejska droga do społeczeństwa informacyjnego</i>. [W:] K. Doktorowicz, Red. <i>Spółeczeństwo informacyjne: Wyzwania dla gospodarki, polityki i kultury</i>. Katowice, 2002 7. Dudczak A., Jaskowska B., <i>Library 2.0 - rewolucja i przełom, czy kolejny etap rozwoju współczesnego bibliotekarstwa?</i> – „Przegląd Biblioteczny” 2007, nr 3, s.354-365 8. Grabowska D., <i>Biblioteki dla młodzieży w Polsce i na świecie</i>. „Poradnik Bibliotekarza” 2011 nr 12, dodatek „Świat Książki Dziecięcej” s. 1-3 9. Gmiterek G., <i>Library 2.0. Możliwości zastosowania Web 2.0 w bibliotekach polskich</i>. "EBIB" 2007 nr 4 (85), 10. Jasicki K., Mołęda-Zdziech M., U. Kurczewska: <i>Lobbing. Sztuka skutecznego wywierania wpływu</i>. Kraków 2005. 11. Lawson J., J. Kroll, K. Kowatch , <i>The new information professional : your guide to careers in the digital age</i>. New York: London, 2010 12. Lewandowicz-Nosal G., <i>Biblioteki dla dzieci wczoraj i dziś. Poradnik</i>. Warszawa 2008. 13. <i>Library fundraising : models for success</i>, edited by Dwight Burlingame. Chicago 1995. 14. Luterek, M. <i>e-Government. Systemy informacji publicznej</i>, Warszawa 2010 15. Tomaszczyk J., <i>Angielsko-polski słownik informacji naukowej i bibliotekoznawstwa / Jacek</i>. - Katowice , 2009. 16. Wojciechowski J., <i>Biblioteka w komunikacji społecznej</i>. Warszawa 2010 17. Varlejs J., G. Walton , Eds. <i>Strategies for Regenerating the Library and Information Profession</i>. Munich, 2009 18. Zybert E.B., <i>Kultura organizacyjna w bibliotekach: nowe i stare idee w zarządzaniu biblioteką</i>. Warszawa 2004 19. Żołędowska-Król B., <i>Wizerunek biblioteki publicznej</i>. Katowice 2006
Data/Miejsce/ Podpis osoby opracowującej Program Studium	

#

#

Plan zajęć
Rozkład zajęć w trakcie dwóch semestrów nauki w Studium Podyplomowym:

	total	wykład	Seminarium	Konwersatorium
Projekt dyplomowy	15	0	15	0
Konwersatorium z fachowego angielskiego	15	0	0	15
Nowoczesne technologie internetowe w małej bibliotece	8	4	0	4
Najnowsze zagadnienia bibliotekoznawstwa	12	8	0	4
Najważniejsze zagadnienia współczesnego społeczeństwa informacyjnego	12	8	0	4
Zarządzanie małymi bibliotekami publicznymi	8	8	0	0
Informacja publiczna w małych bibliotekach w krajach rozwiniętych	8	8	0	0
I Semestr total	(78)	36	15	27
Projekt dyplomowy	15	0	15	0
Introduction to professional English - translatorium	15	0	0	15
Zarządzanie małymi bibliotekami publicznymi	4	0	0	4
Informacja publiczna w małych bibliotekach w krajach rozwiniętych	4	0	0	4
Pozyskiwanie środków finansowych dla małych bibliotek gminnych	8	4	0	4
Library advocacy (dla małych bibliotek publicznych)	8	4	0	4
Młody użytkownik w bibliotece: usługi, promocja, kolekcja	8	4	0	4
Wprowadzenie do zagadnień licencji Creative Commons	4	4	0	0
Usługi dla seniorów w małych bibliotekach publicznych	8	4	0	4
II Semestr total	(74)	20	15	39

#

Nazwa pola	Komentarz
Nazwa przedmiotu	Projekt dyplomowy
Nazwisko osoby zgłaszającej przedmiot	Dr hab. Dariusz Kuźmina prof. UW
Dane kontaktowe osoby zgłaszającej/prowadzącej	Tel./fax 22 8268569, d.kuzmina@uw.edu.pl
Cykl dydaktyczny, w którym przedmiot jest realizowany	I i II semestr trwania Studium.
Skrócony opis przedmiotu	<p>Projekt dyplomowy jest z założenia nowoczesna forma prowadzenia zajęć ze słuchaczami wzorowaną na klasycznym modelu dydaktycznym realizowanym w niemieckich Fachhochschule.</p> <p>Z założenia są to zajęcia bardzo pragmatyczne, pozbawione właściwie całkowicie wątku teoretycznego, wychodzące naprzeciw najbardziej palącym potrzebom słuchaczy.</p> <p>Wiedza teoretyczna, niezbędna do zrealizowania głównego zadania zajęć czyli napisania pracy pochodzi z innych zajęć prowadzonych na Studium, wcześniejszej edukacji akademickiej oraz (co bardzo istotne) z doświadczeń zawodowych słuchaczy.</p> <p>Drugie bowiem istotne założenie zajęć byłoby takie, że pomiędzy słuchaczami dochodzi do wielostronnej wymiany doświadczeń wynikających z ich pracy w małych bibliotekach gminnych.</p> <p>Podczas zajęć będą dyskutowane następujące subtematy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Planowanie i rozbudowa kolekcji bibliotecznej – zbiory dokumentów drukowanych – Planowanie i rozbudowa kolekcji bibliotecznej – zbiory dokumentów multimedialnych – Wykorzystanie nowoczesnych technologii internetowych w pracy biblioteki gminnej – Możliwości i bariery realizowania idei e-government w małej bibliotece gminnej – Praca z seniorami – Praca z czytelnikami niedorośliymi – Sposoby pozyskiwania środków finansowych – Działania promocyjne – Budowanie lokalnych sojuszy na rzecz biblioteki. <p>Zagadnienia powyższe w formie syntetycznej zostaną włączone do pracy projektowej – Plan rozwoju małej biblioteki gminnej na najbliższe dwa lata. Przy jej tworzeniu słuchacze muszą wykorzystać wiedzę ze wszystkich wyżej wymienionych tematów.</p>
Forma	<p>przedmiot realizowany jest w formie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – seminarium – 30 godzin, 15 jednostek zajęciowych
Pełny opis przedmiotu	<p>- <i>Projekt dyplomowy</i> jest „sercem” programu studium – podczas realizacji tych zajęć znajdzie zastosowanie tak wiedza nabywana podczas wszystkich pozostałych wykładów i konwersatoriów Studium, jak również indywidualne doświadczenie zawodowe poszczególnych słuchaczy.</p> <p>- <i>Projekt...</i> jest funkcjonalnym odpowiednikiem seminarium</p>

magisterskiego/licencjackiego

- Zajęcia mają charakter pragmatyczny, warsztatowy. Rola prowadzącego polega w głównej mierze na moderowaniu dyskusji i wymiany poglądów pomiędzy poszczególnymi słuchaczami, kontrolowaniem postępów Słuchaczy w tworzeniu ostatecznego Projektu.

- Tematem pracy dyplomowej (Projektu) jest stworzenie dwuletniego planu rozwoju Małej Biblioteki Gminnej, przy czym przyjmuje się założenie, że będzie to biblioteka w której słuchacz jest zatrudniony.

- Podstawowe założenie dydaktyczne zajęć: na każdych kolejnych zajęciach studenci prezentują kolejne rozdziały swoich projektów

Plan zajęć:

Zajęcia nr 1: prezentacja słuchaczy i ich bibliotek

Każdy ze słuchaczy prezentuje swoje doświadczenie zawodowe oraz placówkę, w której pracuje/pracował. Dzięki takiemu komponentowi zajęć słuchacze będą w stanie od razu na początku rozpoznać możliwości czerpanie dobrych wzorów, poprawi się również możliwość współpracy w grupie

Zajęcia nr 2 i 3: analizy SWOT

Każdy ze słuchaczy przygotowuje dla koleżanek i kolegów prezentację zawierającą wstępną analizę słabych, mocnych stron swojej placówki, okoliczności sprzyjających i zagrażających jej działaniu. Poszczególne komponenty tej prezentacji będą rozbudowywane podczas kolejnych zajęć.

Zajęcia nr 4: prezentacja analizy środowiska lokalnego biblioteki

Słuchacze prezentują w/w analizę ukierunkowaną na segmentację środowiska w kontekście zidentyfikowania różnorodnych potrzeb, które mogą być zaspokajane przez placówkę. Szczególna uwaga w prezentacjach winna być zwrócona na stworzenie segmentacji grup odbiorców; zidentyfikowanie tych, które są naturalnymi sojusznikami biblioteki jak i tych, które wymagają najwięcej uwagi ze strony bibliotekarza.

Zajęcia nr 5: Kolekcja biblioteczna – zbiory dokumentów drukowanych

Słuchacze prezentują strukturę kolekcji materiałów drukowanych (książki, czasopisma) we własnych bibliotekach – najważniejszym aspektem prezentacji analiza dotycząca odpowiedniości tej kolekcji do potrzeb środowiska któremu placówka służy.

Zajęcia nr 6: Kolekcja biblioteczna – zbiory dokumentów multimedialnych

Słuchacze prezentują struktury kolekcji dokumentów multimedialnych (CD, DVD) we własnych bibliotekach – najważniejszym aspektem prezentacji analiza dotycząca odpowiedniości tej kolekcji do potrzeb środowiska któremu placówka służy.

Zajęcia nr 7: Wykorzystanie nowoczesnych technologii internetowych w pracy biblioteki gminnej

Słuchacze na zajęciach prezentują wizję rozbudowy, poszerzenia wykorzystania technologii internetowych w swoich placówkach (prezentacja i diagnoza stanu bieżącego zostanie zrealizowana na innych zajęciach). Projekty mają skupiać się na wykorzystywaniu tych ofert technologii internetowych, które są najbardziej adekwatne do potrzeb społeczności lokalnej.

Zajęcia nr 8: *Możliwości i bariery realizowania idei e-government w małej bibliotece gminnej*

Na zajęciach słuchacze prezentują zarówno stan obecny – zaawansowania swoich placówek w dziedzinie realizowanie idei e-government w bibliotece, przygotowują także plany rozwoju tego rodzaju usług.

Zajęcia nr 9: *Praca z seniorami*

Słuchacze na zajęciach prezentują wizję rozbudowy, poszerzenia zakresu form pracy z seniorami w swoich placówkach (prezentacja i diagnoza stanu bieżącego zostanie zrealizowana na innych zajęciach). Projekty mają skupiać się na wykorzystywaniu tych form pracy, które są najbardziej adekwatne do potrzeb seniorów w danej społeczności lokalnej.

Zajęcia nr 10: *Praca z czytelnikami niedoroslými*

Na zajęciach słuchacze prezentują zarówno stan obecny – stosowane w swoich placówkach formy pracy z użytkownikami niedoroslými jak również przygotowują plany rozwoju usług bibliotecznych dla tej grupy użytkowników.

Zajęcia nr 11: *Sposoby pozyskiwania środków finansowych*

Prezentacja stosowanych przez słuchaczy metod pozyskiwania środków finansowych na działalność bibliotek.

Zajęcia nr 12: *Działania promocyjne*

Słuchacze prezentują stosowane przez siebie strategie promocyjne, wykorzystywane metody i środki. W szczególności uwaga zostanie zwrócona na współpracę z lokalnymi mediami oraz zastosowanie internetu jako nośnika działań promocyjnych

Zajęcia nr 13: *Budowanie lokalnych sojuszy na rzecz biblioteki*

Zajęciom patronuje przekonanie, że biblioteka jest zbyt słaba, aby samodzielnie odnosić sukcesu – konieczne jest szukanie sojuszy , budowanie koalicji środowiskowych – na zajęciach słuchacze będą mogli zaprezentować swoje obecne działania w tej mierze jak również plany ich poszerzenia w przyszłości.

Zajęcia nr 14 i 15: *Prezentacja Prac Słuchaczy*

Podczas dwóch ostatnich regularnych zajęć (tj. przed egzaminem dyplomowym) słuchacze mają okazję zaprezentować przed koleżankami i kolegami syntetyczne opracowania planów rozwoju reprezentowanych przez siebie małych bibliotek gminnych.

Proponowany przedmiot bardzo ściśle przylega do zestawu problemów opisanego jako Menu 8, na których koncentruje się Program Rozwoju Bibliotek, realizowany przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego: promocja czytelnictwa i kultury, praca z dziećmi i młodzieżą, funkcjonalny dostęp do zasobów bibliotecznych, ułatwianie dostępu do informacji lokalnej, informatyka dla grup wykluczonych, wsparcie dla lokalnej samoorganizacji społecznej, korzystanie z usług e-administracji, usługi i poradnictwo w zakresie multimediiów
Wychodzi również naprzeciw postulatam zawartym w książce *Aktualizacja kształcenia akademickiego bibliotekarzy pracujących w małych bibliotekach gminnych* [red. E. Chuchro, M. Ochmański, M. Zając], PTB OW , Warszawa, 2010. Projekt dyplomowy to zajęcia ściśle pragmatyczne, opierające się na pracy własnej słuchaczy , przy

	<p>minimalnym zastosowaniu komponentu wykładowego a najszerszym możliwym użyciem form warsztatowych.</p>
Oczekiwane efekty uczenia się	<p>Prezentacja oczekiwanych efektów kształcenia:</p> <p>Osiągnięta wiedza: Słuchacze będą mieli okazję podsumować i poszerzyć wiedzę zdobytą na innych zajęciach Studium. Dodatkowo wiedza ta zostanie wzbogaconą o przekaz płynący z prezentowanych na zajęciach doświadczeń zawodowych innych słuchaczy (przykłady dobrej praktyki). Komponenty tematyczne zdobywanej/poszerzanej wiedzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Marketing i promocja w bibliotece, – Polityka budowania kolekcji bibliotecznych , – Zarządzanie biblioteką, – Praca ze specjalnymi grupami użytkowników, – Zastosowanie nowoczesnych technologii w bibliotece gminnej, – <i>Fundraising, library advocacy.</i> <p>Opanowane umiejętności: Słuchacze posiadają przede wszystkim umiejętności związane z planowaniem i projektowaniem efektywnych działań w małej bibliotece gminnej.</p> <ul style="list-style-type: none"> – budowanie analizy SWOT, w szczególności zaś analizy potrzeb społeczności lokalnej, której mała biblioteka gminna służy. – przygotowywania planów pracy, – przygotowywanie dokumentów niezbędnych do działań promujących małą bibliotekę gminną.
Metody i kryteria oceniania	<p>Przygotowanie pracy dyplomowej, o objętości minimum 40 stron. Struktura pracy z grubsza ma odpowiadać tematom poszczególnych zajęć (z założenia końcowa praca będzie sumą opracowań przygotowywanych przez słuchaczy na poszczególne zajęcia).</p>
Sposób zaliczenia	<p>Ocena pracy oraz egzamin stanowiący ekwiwalent obrony pracy</p>
Literatura	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Aktualizacja kształcenia akademickiego bibliotekarzy pracujących w małych bibliotekach gminnych</i> [red. E. Chuchro, M. Ochmański, M. Zając], PTB OW , Warszawa, 2010 2. Bednarek-Michalska, B., Tarkowski, A., Szczepańska, B., <i>Domena publiczna – co to takiego?</i> [online] EBIB nr 1/2009 (101) [dostęp 21.11.2011] Dostępny w WWW: http://www.ebib.info/2009/101/a.php?bednarek_tarkowski_szczepanska 3. Białobłocki, T. <i>Spoleczeństwo informacyjne: Istota, rozwój, wyzwania</i>. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, 2006 4. Creative Commons Polska, <i>Poznaj licencje Creative Commons</i> [online] Creative Commons Polska [dostęp 21.11.2011] Dostępny w WWW: http://creativecommons.pl/poznaj-licencje-creative-commons/ 5. Dobrowolska M., <i>Seniorzy w bibliotekach publicznych</i> , Poradnik Bibliotekarza , dodatek Biblioteka dla Seniorów nr 2 /2009 s. 1-4 6. Doktorowicz, K. <i>Europejska droga do społeczeństwa informacyjnego</i>. [W:] K. Doktorowicz, Red. <i>Spoleczeństwo</i>

	<p><i>informacyjne: Wyzwania dla gospodarki, polityki i kultury. Katowice, 2002</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Dudczak A., Jaskowska B., <i>Library 2.0 - rewolucja i przełom, czy kolejny etap rozwoju współczesnego bibliotekarstwa?</i> – „Przegląd Biblioteczny” 2007, nr 3, s.354-365 8. Grabowska D., <i>Biblioteki dla młodzieży w Polsce i na świecie. „Poradnik Bibliotekarza”</i> 2011 nr 12, dodatek „Świat Książki Dziecięcej” s. 1-3 9. Gmiterek G., <i>Library 2.0. Możliwości zastosowania Web 2.0 w bibliotekach polskich.</i> "EBIB" 2007 nr 4 (85), 10. Jasicki K., Mołęda-Zdziech M., U. Kurczewska: <i>Lobbing. Sztuka skutecznego wywierania wpływu.</i> Kraków 2005. 11. Lawson J., J. Kroll, K. Kowatch , <i>The new information professional : your guide to careers in the digital age.</i> New York: London, 2010 12. Lewandowicz-Nosal G., <i>Biblioteki dla dzieci wczoraj i dziś. Poradnik.</i> Warszawa 2008. 13. <i>Library fundraising : models for success</i>, edited by Dwight Burlingame. Chicago 1995. 14. Luterek, Mariusz: <i>e-Government. Systemy informacji publicznej,</i> Warszawa 2010 15. Tomaszczyk J., <i>Angielsko-polski słownik informacji naukowej i bibliotekoznawstwa / Jacek.</i> - Katowice , 2009. 16. Wojciechowski J., <i>Biblioteka w komunikacji społecznej.</i> Warszawa 2010 17. Varlejs J., G. Walton , Eds. <i>Strategies for Regenerating the Library and Information Profession.</i> Munich, 2009 18. Zybert E.B., <i>Kultura organizacyjna w bibliotekach: nowe i stare idee w zarządzaniu biblioteką.</i> Warszawa 2004 19. Żołądowska-Król B., <i>Wizerunek biblioteki publicznej.</i> Katowice 2006
Data/Miejsce/ Podpis autora sylabusa przedmiotu	Warszawa 24.11.2011
Data/Miejsce/ Podpis Autora Programu Studium	Warszawa 28.11.2011

#

Nazwa pola	Komentarz
Nazwa przedmiotu	Introduction to professional English - translatorium
Nazwisko osoby zgłaszającej przedmiot	Dr Michał Zając, adiunkt
Dane kontaktowe osoby zgłaszającej/prowadzącej	michal.zajac@uw.edu.pl , tel 661106760
Cykl dydaktyczny, w którym przedmiot jest realizowany	I oraz II Semestr
Skrócony opis przedmiotu	<p>Na przedmiot składa się 15 spotkań, po 2 godziny lekcyjne każde, prowadzonych przez cały okres trwania Studium.</p> <p>Przyczyną wprowadzenia takiego kursu do programu studium jest głębokie przekonanie, że jednym z najważniejszych warunków pogłębiania wiedzy fachowej jest we współczesnym świecie znajomość języka angielskiego, przynajmniej na poziomie biernym, w szczególności zaś fachowej terminologii. Koncept Studium przewiduje, że słuchacze wstępując na Studium będą mieli opanowany język angielski (ogólny) w stopniu co najmniej podstawowym. Głównym celem przedmiotu jest więc rozbudowanie tej umiejętności o terminologię fachową.</p> <p>Na zajęciach studenci będą wspólnie czytali i tłumaczyli fachowe teksty z języka angielskiego. Teksty te będą bądź wybierane /proponowane przez osobę prowadzącą (na początku zajęć) bądź przez słuchaczy (w późniejszym okresie, np. w drugim semestrze Studium).</p> <p>Bardzo istotnym czynnikiem w prowadzeniu translatorium będzie fakt, że omawiane teksty będą tematycznie skorelowane z innymi przedmiotami/ kursami na Studium. Będą więc dotyczyły odpowiednio pracy z czytelnikami niedoroslými, seniorami, zarządzania biblioteką, <i>library advocacy</i>, poszukiwania źródeł finansowania działań placówek, zagadnień <i>creative commons</i>, społeczeństwa informacyjnego, etc..</p> <p>Teksty, które Słuchacze będą tłumaczyć i czytać znajdą zastosowanie na pracach na innych przedmiotach oraz wniosą wkład w ich wiedzę profesjonalną.</p> <p>Źródłem tekstów do opracowania będą strony książki i czasopisma fachowe, ale przede wszystkim strony internetowe, blogi, profile FB (i inne aplikacje społecznościowe).</p> <p>Słuchacze zapoznają się również ze słownikami dziedzinowymi, zarówno tymi drukowanymi jak i <i>on-line</i>.</p> <p>Dodatkowym walorem zastosowania internetu jako ważnego źródła tłumaczonych i omawianych tekstów będzie sprowokowanie słuchaczy do samodzielnego eksplorowania fachowych zasobów sieci, sprzyjające poszerzaniu wiedzy.</p>
Forma zajęć	Przedmiot realizowany jest w formie: – konwersatorium/translatorium – 30 godzin.
Pełny opis przedmiotu	Zajęcia składają się z 15 spotkań, każde po 2 godziny lekcyjne, rozplanowanych tematycznie jak poniżej: Zajęcia nr 1: test sprawdzający poziom znajomości angielskiego wśród

sluchaczy. Sluchacze wypełnia testy, które pozwolą prowadzącemu zorientować się w poziomie zaawansowanie językowego grupy.

Zajęcia nr 2: Każdy ze Sluchaczy przygotowuje krótka prezentację po angielsku dotyczącą swojej biblioteki oraz środowiska lokalnego , któremu ta biblioteka służy.

Zajęcia nr 3: słowniki dedykowane bibliotekarstwu (drukowane i *on line*. Omówienie struktury, zakresu terminologii zawartej w poszczególnych słownikach

Zajęcia nr 4: Prezentacja stron internetowych Stowarzyszeń Bibliotekarskich (ALA, CILIP). Sluchacze zapoznają się ze strukturą tych stron i ich zawartością. Prezentacje mogą odbywać się w formie referatów

Zajęcia nr 4: Wortale bibliotekarskie Sluchacze zapoznają się ze strukturą tych stron i ich zawartością. Prezentacje mogą odbywać się w formie referatów Przykład: <http://www.webjunction.org>

Zajęcia nr 6: Wybrane blogi biblioteczne. Każdy ze sluchaczy będzie mógł zaproponować znaleziony samodzielnie blog, ze wskazaniem na związku z tematyka małych bibliotek publicznych.

Zajęcia nr 7: bibliotekarze w youtube i Facebooku – zajęcia prezentujące funkcjonowanie bibliotekarstwa w serwisach społecznościowych. Sluchacze odnajdują anglojęzyczne klipy na youtube (np. promujące biblioteki), znajdują interesujące, związane z zawodem profile na FB.

Zajęcia nr 8: nowoczesne technologie w bibliotece: sluchacze samodzielnie odnajdują w internecie (i przygotowują odpowiednie tłumaczenia) materiały w dwóch kategoriach : z jednej strony prezentujące zagadnienie podane w temacie (teoretyczne) lub z drugiej strony informacje o działaniach prowadzone w tej dziedzinie w konkretnych małych bibliotek w krajach anglosaskich.

Zajęcia nr 9: praca z czytelnikiem niedoroslým w bibliotece: sluchacze samodzielnie odnajdują w internecie (i przygotowują odpowiednie tłumaczenia) materiały w dwóch kategoriach : z jednej strony definiujące podane w temacie zjawisko (teoretyczne) lub z drugiej strony informacje o działaniach prowadzonych dla tej grupy odbiorców w konkretnych małych bibliotek w krajach anglosaskich.

Zajęcia nr 10: praca z seniorami w małej bibliotece publicznej: praca z czytelnikiem niedoroslým w bibliotece: sluchacze samodzielnie odnajdują w internecie (i przygotowują odpowiednie tłumaczenia) materiały w dwóch kategoriach : z jednej strony definiujące podane w temacie zjawisko (teoretyczne) lub z drugiej strony informacje o działaniach prowadzonych dla tej grupy odbiorców w konkretnych małych bibliotek w krajach anglosaskich.

Zajęcia nr 11: “creative commons” sluchacze samodzielnie odnajdują w internecie (i przygotowują odpowiednie tłumaczenia) materiały w dwóch kategoriach : z jednej strony definiujące podane w temacie zjawisko (teoretyczne) lub z drugiej strony informacje o wykorzystaniu idei CC w małych bibliotek w krajach anglosaskich.

Zajęcia nr 12: “information society”: sluchacze samodzielnie odnajdują w internecie (i przygotowują odpowiednie tłumaczenia) materiały definiujące podane w temacie zjawisko (teoretyczne) oraz konteksty

	<p>biblioteczne z nim związane.</p> <p>Zajęcia nr 13: “library fundraising” słuchacze samodzielnie odnajdują w internecie (i przygotowują odpowiednie tłumaczenia) materiały w dwóch kategoriach : z jednej strony definiujące podane w temacie zjawisko (teoretyczne) lub z drugiej strony informacje o działaniach zmierzających ku organizacji środków finansowych konkretnych małych bibliotek w krajach anglosaskich.</p> <p>Zajęcia nr 14: “library promotion” „library advocacy”: słuchacze samodzielnie odnajdują w internecie (i przygotowują odpowiednie tłumaczenia) materiały w dwóch kategoriach : z jednej strony definiujące podane w temacie zjawisko (teoretyczne) lub z drugiej strony informacje o polityce promocyjnej konkretnych małych bibliotek w krajach anglosaskich</p> <p>Zajęcia nr 15: test końcowy. Pisemny test sprawdzający umiejętności (szczególnie - leksykalne nabyte w trakcie konwersatorium)</p> <p>Zajęcia realizowane wedle powyższej struktury w pełni odnoszą się do zestawu najistotniejszych zagadnień opisanych w Menu 8 (przygotowanym przez FRSI). Są także zgodne z postulatami zawartymi w tomie <i>Aktualizacja kształcenia akademickiego bibliotekarzy pracujących w małych bibliotekach gminnych</i> [red. E. Chuchro, M. Ochmański, M. Zając], PTB OW , Warszawa, 2010</p>
Oczekiwane efekty uczenia się	<p>Prezentacja oczekiwanych efektów kształcenia :</p> <p>Osiągnięta wiedza:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poszerzył ogólną znajomość języka angielskiego, – zna podstawową angielską terminologię bibliotekarską, ze szczególnym uwzględnieniem wybranych zagadnień , istotnych dla pracy w małej bibliotece. – poszerzył wiedzę na szereg tematów związanych z funkcjonowaniem małej biblioteki gminnej (poprzez lekturę anglojęzycznych tekstów). <p>Opanowane umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – jest w stanie zapoznać się z anglojęzycznym tekstem z dziedziny bibliotekarstwa i zrozumieć jego sens, – umie przeszukiwać strony internetowe w języku angielskim.
Metody i kryteria oceniania	Zaliczenie: pisemny test, sprawdzający poziom przyjętej wiedzy.
Sposób zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Literatura/źródła elektroniczne	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Aktualizacja kształcenia akademickiego bibliotekarzy pracujących w małych bibliotekach gminnych</i> [red. E. Chuchro, M. Ochmański, M. Zając], PTB OW , Warszawa, 2010 ; 2. Angielsko-polski słownik informacji naukowej i bibliotekoznawstwa / Jacek Tomaszczyk. - Katowice : Studio NOA ; Uniwersytet Śląski, 2009. - 213 s. 3. Online Dictionary for Library and Information Science http://www.abc-clio.com/ODLIS/odlis_A.aspx <p><u>Przykładowe strony, blogi dokumenty, które mogą stanowić źródło materiałów do tłumaczenia:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Glossary of Library Terms / University of Illinois at Urbana-Champaign

	<p>http://www.library.illinois.edu/learn/basics/glossary.html</p> <p>2. Glossary of Library Terms http://library.buffalo.edu/help/glossary.html</p> <p>3. Webjunction http://www.webjunction.org</p> <p>4. Blog <i>Senior Friendly Library</i>: http://seniorfriendlylibraries.blogspot.com/</p> <p>5. Wytyczne ALA do pracy z seniorami: http://www.sos.mo.gov/library/development/services/seniors/manual/guidelines.pdf</p> <p>6. Podręcznik wydany przez ALA dotyczący Library advocacy: http://www.ala.org/ala/aboutala/offices/ola/2008lah.pdf</p> <p>7. Warwick Mal, Fundraising in Tough Times <i>How to survive in a challenging economy</i> http://www.ssireview.org/articles/entry/fundraising_in_tough_times/</p> <p>8. Wortal społecznościowy “you don’t look like a librarian”: http://www.librarian-image.net/</p> <p>9. Strona CILIP (Chartered Institute of Librarians and Information Professionals) http://www.cilip.org.uk</p> <p>10. Strona ALA (American Library Association) http://www.ala.org/</p>
Data/Miejsce/ Podpis autora sylabusa przedmiotu	Warszawa 23.11.2011
Data/Miejsce/ Podpis Autora Programu Studium	Warszawa 28.11.2011

#

Nazwa pola	Komentarz
Nazwa przedmiotu	Nowoczesne technologie internetowe w małej bibliotece
Nazwisko osoby zgłaszającej przedmiot	Dr Michał Zając, adiunkt
Dane kontaktowe osoby zgłaszającej/prowadzącej	661106760, michal.zajac@uw.edu.pl
Cykl dydaktyczny, w którym przedmiot jest realizowany	I semestr
Skrócony opis przedmiotu	<p>Przedmiot jest realizowany w trakcie 2 wykładów (2 x 1,5 h) oraz dwóch zajęć konwersatoryjnych (2x1,5 h).</p> <p>Przy realizacji niezbędne jest laboratorium komputerowe zaopatrzone dodatkowo w rzutnik multimedialny. Grupy studenckie nie powinny być zbyt duże (12 osób ?).</p> <p>Nie sposób sobie wyobrazić współczesnej biblioteki publicznej wyrwanej z kontekstu funkcjonowania Internetu. Proponowany przedmiot ma zadanie z jednej strony zebrać i uporządkować już posiadane przez Słuchaczy informacje i doświadczenia (nabyte czy to w trakcie studiów magisterskich czy to aktywności zawodowej) , z drugiej zaś skonfrontować ich z najnowocześniejszymi trendami w bibliotecznym internecie.</p> <p>Część wykładowa zajęć będzie więc z jednej strony poświęcona repetycji: dyskutowane tu będą pojęcia i definicje: web 2.0, library 2.0, różnych aplikacji społecznościowych, katalogom on-line typu OPAC</p> <p>Z drugiej strony wykłady będą poświęcone najnowszym (w chwili obecnej) ideom zastosowania internetu dla bibliotek – koncepcji mobilnej biblioteki.</p> <p>Część konwersatoryjna, realizowana z czynnym udziałem słuchaczy będzie związana z dyskusją na temat praktycznych aspektów (oraz perspektyw) zastosowania konceptów podanych na wykładzie w realnym środowisku małej gminnej biblioteki publicznej.</p> <p>Na zajęciach studenci będą mieli możliwość wymieniania się własnymi doświadczeniami i realizacjami dokonanymi we własnych placówkach (przykłady dobrej praktyki).</p> <p>Znacząca część materiałów dydaktycznych /literatury fachowej niezbędnej dla zrealizowania przedmiotu zaczerpnięta zostanie z blogów czołowych praktyków-specjalistów w omawianej dziedzinie.</p>
Forma zajęć	<p>Przedmiot realizowany jest w formie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykładu (2 wykłady , 1,5 godziny każdy), – konwersatorium (2 spotkania 1,5 godziny każde).
Pełny opis przedmiotu	<p>Wykład nr 1:</p> <p>Podczas wykładu zostanie zaprezentowana idea 2.0, oraz konteksty jej sformułowania, tak w kontekście internetowym jak i szerszym związanym z możliwościami jakie pojedyncze osoby , ale także całe społeczeństwa otrzymały wraz z rozwojem technologii internetowych (np. komentarze dotyczące zastosowania Facebooka czy Twittera do organizowania masowych wystąpień w Hiszpanii, USA czy krajach arabskich). Zostaną zaprezentowane (przywołane) serwisy takie jak</p>

youtube, delicious, nasza klasa, gadu gadu, slideshare, flickr, i inne. Podjęty zostanie także temat mechanizmów RSS oraz *social bookmarking*

Przede wszystkim jednak na tych zajęciach zostanie rozpoczęte omawianie idei Biblioteki 2.0, rozumianej z jednej strony jako zastosowanie narzędzi web 2.0 do działań w bibliotece, z drugiej zaś jako nowej filozofii („społecznościowej”) budowania usług i kolekcji bibliotecznych

Wykład nr 2:

Wykład stanowi kontynuację poprzedniego, dotyczy jednak prezentacji konkretnych rozwiązań, z jednej strony technologicznych, związanych z włączaniem serwisów web 2.0 do działań biblioteki (filmy promocyjne/ informacyjne placówki zainstalowane na youtube, blogi biblioteczne, podcasty z bajkami dla dzieci, użytkowanie *Instant Messengers* do realizacji usługi „zapytaj bibliotekarza”, itp.). Zostanie zaprezentowana idea katalogu internetowego drugiej generacji, pozwalającego na tagowanie, komentowanie, tworzenie indywidualnych profili, chmur tagów etc.

Z drugiej strony słuchacze zostaną skonfrontowani z konceptem „społecznościowej” biblioteki, czyli takiej, której funkcjonowanie jest efektem uwewnętrznienia przez Bibliotekarzy konsekwencji pojawienia się idei 2.0, czyli biblioteki w której użytkownicy „współrządzą”. Jako najbardziej charakterystyczne zostaną omówione przykłady amerykańskich Teen Advisory Boards (Młodzieżowe Komitety Doradcze).

Podczas zajęć oddzielny blok zajęciowy będzie poświęcony konceptowi mobilnej biblioteki, czyli możliwości realizowania potrzeb użytkowników placówki dzięki zastosowaniu specjalnego interfejsu internetowego kompatybilnego z systemami OS Apple czy Andriodem, Windows Mobile. Dzięki tym systemom operacyjnym posadowionym na telefonach komórkowych, smartfonach, tabletach klienci mogą korzystać z różnorodnych usług bibliotecznych w dowolnym miejscu i czasie.

Konwersatorium nr 1:

Przegląd przykładów dobrej praktyki (krajowych i zagranicznych), znalezionych samodzielnie przez słuchaczy. dyskusja, w trakcie której są omawiane poszczególne serwisy/aplikacje internetowe i możliwości ich zastosowania w pracy małych bibliotek gminnych.

Konwersatorium nr 2:

Dyskusja nad perspektywami zastosowania w polskich bibliotekach konceptu „społecznościowości”, współpracy z użytkownikami w budowaniu usług i kolekcji bibliotecznych.

Także: Prezentacje słuchaczy, którzy na zajęciach dzielą się ze sobą własnymi doświadczeniami w budowaniu serwisów typu Biblioteka 2.0

Prezentowany przedmiot wprost odnosi się do następujących tematów Menu 8 określonych przez FRSI: funkcjonalny dostęp do zasobów bibliotecznych, informatyka dla grup wykluczonych, usługi i poradnictwo w zakresie multimediiów

	Przedmiot wypełnia także postulaty zawarte w publikacji <i>Aktualizacja kształcenia akademickiego bibliotekarzy pracujących w małych bibliotekach gminnych</i> [red. E. Chuchro, M. Ochmański, M. Zając], PTB OW, Warszawa, 2010: prezentuje wiedzę w postaci żywej i bardzo aktualnej a jednocześnie podnosi praktyczne umiejętności słuchaczy za pomocą aktywizujących zajęć konwersatoryjnych.
Oczekiwane efekty uczenia się	<p>Słuchacz po ukończeniu Studium powinien posiadać następującą wiedzę i umiejętności:</p> <p>Osiągnięta przez słuchacza wiedza:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna przyczyny powstanie i konteksty funkcjonowania idei web 2.0, – zna najważniejsze serwisy i aplikacje związane web 2.0, – zna przyczyny powstanie i konteksty funkcjonowania idei Biblioteki 2.0, – zna różne przykłady (polskie i obce) dobrej praktyki wykorzystywania najnowszych możliwości internetu do działań bibliotecznych, – zna przykłady internetowych OPACów generacji 2.0 – rozumie pojęcia związane z web 2.0 i Biblioteką 2.0 (np. „długi ogon”, „tagowanie” etc.), – zna koncept biblioteki mobilnej i rozumie zasady funkcjonowania tego zjawiska, <p>Opanowane przez słuchacza umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – umie posługiwać się aplikacjami i serwisami web 2.0, – umie zbudować biblioteczny blog oraz profil plpacówki na Facebooku – umie zbudować plan wykorzystania serwisów 2.0 do działań małej biblioteki gminnej, – umie poszerzać samodzielnie swoją wiedzę na temat nowoczesnych zastosowań technologii internetowych do działań bibliotek gminnych.
Metody i kryteria oceniania	Studenci są oceniani na podstawie aktywności na zajęciach oraz samodzielnie przygotowanej pracy semestralnej (temat – „Wybrany serwis web 2.0 – zastosowanie w małej bibliotece gminnej”).
Sposób zaliczenia	zaliczenie na ocenę .
Literatura	<ol style="list-style-type: none"> 1. Artykuły i opracowania z bloga : Biblioteka 2.0 (wybór) http://blog.biblioteka20.pl/, 2. Gmiterek G., Pacek J., Zieliński P., <i>Czy biblioteka jest potrzebna do ukończenia studiów?</i> [w:] <i>Książka, Biblioteka, Informacja. Między podziałami a wspólnotą</i>. Kielce 2007. s. 409 – 417, 3. Gmiterek G., <i>Library 2.0. Możliwości zastosowania Web 2.0 w bibliotekach polskich</i>. "EBIB" 2007 nr 4 (85), 4. Jaskowska B., – artykuły i opracowania z bloga <i>bjaskoblog</i> (wybór) http://jaskowska.blogspot.com (w szczególności w kontekście omawiania biblioteki mobilnej), 5. Dudczak A., Jaskowska B., <i>Library 2.0 - rewolucja i przełom, czy kolejny etap rozwoju współczesnego bibliotekarstwa?</i> – „Przegląd Biblioteczny” 2007, nr 3, s.354-365 6. Lis R., – artykuły i opracowania z bloga <i>relis blog</i> (wybór)

	http://relis-blog.blogspot.com , 7. Zając M., <i>Biblioteka dziecięca 2.0 - najnowsze tendencje komunikacyjne i organizacyjne</i> [w:] <i>Biblioteki w systemie kultury jednoczącej się Europy</i> : praca zbiorowa / pod red. Michała Zająca, Elżbiety Barbary Zybert ; Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. - Warszawa : Wydaw. SBP, 2007.
Data/Miejsce/ Podpis autora sylabusa przedmiotu	Warszawa 23.11.2011
Data/Miejsce/ Podpis Autora Programu Studium	Warszawa 28.11.2011

#

#

Nazwa pola	Komentarz
Przedmiot	Zagadnienia współczesnego bibliotekoznawstwa
Nazwisko osoby zgłaszającej przedmiot	dr Mikołaj Ochmański, adiunkt
Dane kontaktowe osoby zgłaszającej/prowadzącej	tel. 503627199 email: m.ochmanski@uw.edu.pl
Cykl dydaktyczny realizacji przedmiotu/wymiar godzin	I semestr
Skrócony opis przedmiotu	<p>Przedmiot koresponduje z założeniami Programu Rozwoju Bibliotek, który realizowany jest przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego. Szczególnie odnosi się do założeń przedstawionych w tak zwanym „Menu 8”, a zwłaszcza z punktami:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ułatwianie dostępu do informacji lokalnej; - wsparcie dla lokalnej samoorganizacji społecznej; - funkcjonalny dostęp do zasobów bibliotecznych. <p>Przy jego opracowaniu czerpano z raportów, wyników badań, analiz i materiałów publikowanych na stronie internetowej Projektu Rozwoju Bibliotek (www.biblioteki.org.pl) oraz z materiałów wypracowanych i opublikowanych w trakcie realizacji projektu „Aktualizacja kształcenia akademickiego bibliotekarzy pracujących w małych bibliotekach gminnych” w publikacjach (<i>Aktualizacja kształcenia akademickiego bibliotekarzy pracujących w małych bibliotekach gminnych</i> pod red. E. Chuchro, M. Ochmańskiego i M. Zająca. Warszawa: PTB OW 2010 oraz <i>Kształcenie bibliotekarzy na potrzeby środowisk lokalnych</i> pod red. E. Chuchro, M. Ochmańskiego, M. Zająca. Warszawa: PTB OW 2011 T. 1-2. Obydwa dostępne dokumenty w wersji pełno tekstowej także na stronie internetowej projektu: http://www.projekt.ptbow.pl/badania/)</p> <p>Zakładana jest zmienność szczegółowych treści zajęć przy każdej edycji studiów podyplomowych ze względu na wymóg aktualizacji omawianych zagadnień.</p> <p>Zagadnienia podane w podziale godzinowym oraz ze względu na formę realizacji zajęć wraz ze związłymi opisami. Istotna jest kolejność realizacji treści programowych. Zaznaczono relacje do innych zajęć w ramach studiów podyplomowych.</p> <p>1. Współczesne kierunki w bibliotekarstwie (wykład - 2 godz.) Wykład wprowadzający w zagadnienia bibliotekarstwa i bibliotekoznawstwa krajowego, na tle kierunków światowych. Wskazanie przyczyn i omówienie zachodzących zmian i tendencji kierunkowych. Instytucje międzynarodowe zajmujące się sprawami bibliotek publicznych, ich rola i działalność. Najnowsze publikacje krajowe i obce omawiające problematykę współczesnego</p>

bibliotekarstwa.

Rola bibliotek publicznych, zwłaszcza małych, lokalnych, w społeczeństwach: globalnych, obywatelskich, demokratycznych i wiedzy.

Bibliotekarstwo publiczne wobec strategii rozwoju Europy i kraju.

2. Ramy prawne funkcjonowania bibliotek publicznych (wykład - 2 godz.)

Obowiązujące akty prawne, przepisy regulujące funkcjonowanie bibliotek, omówienie ostatnich zmian w przepisach dotyczących bezpośrednio bibliotek oraz tych, które pośrednio mają wpływ na funkcjonowanie małych bibliotek publicznych i zarządzanie nimi. Wprowadzenie zagadnień prawnych, które mogą pojawić się między innymi podczas zajęć nt.: *Pozyskiwanie środków finansowych dla małych bibliotek publicznych, Library advocacy dla małych bibliotek publicznych, Zarządzanie małymi bibliotekami publicznymi*

3. Etyka w pracy bibliotekarza (konwersatorium - 2 godz.)

Problematyka oddziaływania nowych technologii informacyjnych na społeczeństwo. Zagadnienia kontroli oraz ograniczania dostępu do informacji i zasobów sieciowych za pośrednictwem biblioteki. Cenzura, własność intelektualna, prawo do prywatności, a wolność słowa i powszechny dostęp do informacji oraz wiedzy.

Praktyka zawodowa w relacji do Kodeksu etyki bibliotekarza i pracownika informacji. Dyskusje nad wybranymi przykładami, analiza przypadków ze szczególnym uwzględnieniem warunków pracy bibliotekarzy w małych. Lokalnych środowiskach.

4. Ochrona własności intelektualnej (wykład - 2 godz.)

Rozwinięcie zagadnień poruszonych wstępnie w części dotyczącej etyki zawodu bibliotekarza. Szczegółowe omówienie zmian zachodzących w prawie dotyczących własności intelektualnej ze szczególnym uwzględnieniem problematyki dotyczącej bezpośrednio działalności bibliotecznej i informacyjnej. Ukazanie kierunków zmian w podejściu do ochrony własności intelektualnej w ostatnich latach, różnic w traktowaniu tytułowej problematyki w krajach Unii Europejskiej i w Stanach Zjednoczonych. Przygotowanie ogólnego tła do odrębnych zajęć dotyczących *Creative Commons*.

5. Nowocześni użytkownicy - nowoczesne narzędzia pracy (wykład - 1 godz.; ćwiczenia – 3 godz.)

Ogólne teoretyczne i praktyczne przygotowanie do zajęć specjalistycznych z zakresu *Informacja publiczna w małych bibliotekach w krajach rozwiniętych, Technologie biblioteki mobilnej*.

Zagadnienia teoretyczne: zachowania informacyjne, potrzeby informacyjne, praca z użytkownikami informacji w warunkach dostępu do informacji za pośrednictwem sieci; podstawy (zamiast podstawy metody?) i strategii wyszukiwania informacji.

Część praktyczna: przygotowanie do świadczenia nowoczesnych usług informacyjnych w małych bibliotekach publicznych, lokalny dostęp do globalnych zasobów, przygotowanie zasobów informacyjnych na potrzeby użytkowników lokalnych bibliotek w oparciu o źródła cyfrowe o dostępie zdalnym, selekcja i ocena źródeł informacji, zarządzanie zasobami informacyjnymi biblioteki i ich udostępnianie,

	<p>usługi informacyjne dla różnych grup odbiorców. Zapoznanie z zasobami bibliograficznymi i pełnotekstowymi dostępnymi online. Realizacja przykładowej kwerendy.</p>
Forma zajęć	<p>Przedmiot realizowany jest w formie wykładów (7 godz.), konwersatorium (2 godz.) oraz ćwiczeń (3 godz.)</p>
Pełny opis przedmiotu	<p>Przedmiot <i>Zagadnienia współczesnego bibliotekoznawstwa</i> ma mieć z jednej strony charakter wprowadzający do ogólnej tematyki bibliotekoznawczej, a z drugiej ma być punktem wyjścia, przygotowaniem studentów do uczestnictwa w kolejnych, specjalistycznych już zajęciach kursu. Zaproponowane poniżej treści nie wyczerpują zagadnienia. Są prezentacją wybranej problematyki, którą można uznać za ważną z punktu widzenia kierunku rozwoju bibliotekarstwa publicznego ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych bibliotek publicznych. Pozostają w związku z innymi zajęciami kursowymi, a jednocześnie poruszają zagadnienia w nich nie uwzględnione lub pojawiające się marginalnie.</p> <p>Kolejność treści jest o tyle istotna, że ustalona jest według kryteriów logicznych przechodzenia od zagadnień ogólnych i teoretycznych, do opartych na nich aspektach praktycznych diskutowanych w trakcie konwersatorium i realizowanych podczas ćwiczeń.</p> <p>Również formy zajęć zostały dopasowane do charakteru przekazywanych treści i oczekiwanych efektów kształcenia.</p> <p>Podczas zajęć omawiane będą następujące tematy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Współczesne kierunki w bibliotekarstwie; 2. Ramy prawne funkcjonowania bibliotek publicznych; 3. Etyka w pracy bibliotekarza; 4. Ochrona własności intelektualnej; 5. Nowocześni użytkownicy - nowoczesne narzędzia pracy. <p>W sumie na przeprowadzenie przedmiotu przewidziano 12 godzin zajęć, z czego w formie wykładu – 7, ćwiczenia – 3 i konwersatorium – 1.</p> <p>Ze względu na wprowadzający charakter, przedmiot powinien być zrealizowany w I semestrze studiów podyplomowych i, o ile to możliwe, podczas pierwszych sesji (np. 3 pierwsze sesje po 4 godziny zajęć).</p> <p>Należy zauważyć, że ze względu na konieczność każdorazowej aktualizacji treści zajęć i jej dopasowania do zachodzących w bibliotekarstwie światowym zmian, konieczne będzie najprawdopodobniej bieżące modyfikowanie treści oraz uzupełnianie/zmianianie listy lektur.</p> <p>Poniżej zostały pokrótce omówione zagadnienia i treści zajęć. Przy każdym z opisów podano formę zajęć oraz czas trwania. W części opisów zaznaczono również relacje do innych zajęć programowych.</p>

1. Współczesne kierunki w bibliotekarstwie (wykład - 2 godz.)

Zadaniem wykładowcy będzie wprowadzenie słuchaczy w ogólne zagadnienia współczesnego bibliotekarstwa i bibliotekoznawstwa. Istotne będzie pokazanie bieżących zmian zachodzących w przedmiotowej dziedzinie, nakreślenie kierunków rozwoju i światowych tendencji. Nacisk położony będzie na ukazanie kontekstu zachodzących zmian, czyli wpływu sytuacji społecznej, nowych narzędzi komunikacji, nowych potrzeb wyrażanych przez użytkowników oraz potencjalnych użytkowników na konieczność modyfikowania oferty i sposobów pracy lokalnych bibliotek publicznych.

Podczas wykładu zaprezentowane zostaną trendy w bibliotekarstwie światowym, szczególnie te zachodzące w bibliotekach publicznych najniższego, lokalnego stopnia, oraz omówione zostaną możliwości przeniesienia nowych wzorców do bibliotekarstwa krajowego. Tym samym pokazany zostanie rozwój bibliotekarstwa polskiego na tle działań ogólnoeuropejskich i światowych.

Ważnym elementem będzie pokazanie roli i misji lokalnych bibliotek publicznych w świetle zmian przewidywanych w krajowych i europejskich strategiach rozwoju.

Przedstawione i omówione zostanie najnowsze, ważne piśmiennictwo krajowe i światowe dotyczące bibliotek publicznych.

2. Ramy prawne funkcjonowania bibliotek publicznych (wykład - 2 godz.)

Funkcjonowanie bibliotek publicznych w zmieniających się warunkach społecznych, w ewoluującym środowisku informacyjnym i możliwości ich działań regulowane przez akty prawne od poziomu ustaw po rozporządzenia ministerialne i uchwały lokalnych władz samorządowych. W trakcie tej części zajęć omówione zostaną obowiązujące akty prawne i przepisy regulujące funkcjonowanie bibliotek. Szczególnie wagę należy przyłożyć do omówienia i analizy ostatnich zmian w przepisach bezpośrednio dotyczących bibliotek oraz tych, które pośrednio mają wpływ na funkcjonowanie bibliotek publicznych i zarządzanie nimi. Warto również zwrócić uwagę na ewentualne planowane zmiany w prawie.

Podczas zajęć zostaną wprowadzone zagadnienia prawne, które mogą pojawić się między innymi w trakcie kursów nt.: *Fundraising dla małych bibliotek publicznych*, *Library advocacy dla małych bibliotek publicznych*, *Zarządzanie małymi bibliotekami publicznymi*

3. Etyka w pracy bibliotekarza (konwersatorium - 2 godz.)

Wraz z rozwojem nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych oraz ich interioryzacją zagadnienia etyczne w zawodach informacyjnych nabrały szczególnego znaczenia. Do dotychczasowych kwestii związanych z pełnieniem tradycyjnych funkcji i zadań doszły te, które pozostają w ścisłym związku z możliwościami, jakie dają narzędzia elektroniczne. Szczególnie

ważnym zagadnieniem jest kontrola informacji i ograniczanie dostępu do niej w publicznych instytucjach informacji jakimi są biblioteki gminne. Innym zagadnieniem, na którym mogą pojawić się wątpliwości natury etycznej, jest kwestia przestrzegania praw do własności intelektualnej. Należy uważnie przyrzeć się problematyce oddziaływania nowych technologii informacyjnych na społeczeństwo i na działania jednostek i spróbować znaleźć miejsce i rolę dla bibliotek na styku nowych technologii i tradycyjnych potrzeb. Zagadnieniami, które należy poruszyć podczas zajęć, są między innymi: cenzura, własność intelektualna, prawo do prywatności, wolność słowa i powszechny dostęp do informacji oraz wiedzy. Konieczne jest uwzględnienie *Kodeksu etyki bibliotekarza i pracownika informacji*, szczególnie w relacji do rzeczywistych sytuacji w pracy bibliotekarza.

Zajęcia mają być prowadzone w formie konwersatorium, dyskusji nad wybranymi przykładami, analizy przypadków.

4. Ochrona własności intelektualnej (wykład - 2 godz.)

Rozwinięciem zagadnień poruszonych wstępnie w części dotyczącej etyki zawodu bibliotekarza będzie kolejny wykład poświęcony szczegółowo własności intelektualnej z punktu widzenia bibliotekarza/pracownika informacji. Przede wszystkim podczas zajęć możliwie szczegółowo omówione zostaną zmiany zachodzące w prawie, a dotyczące własności intelektualnej. Uwzględniona zostanie problematyka dotycząca bezpośrednio działalności bibliotecznej i informacyjnej ale również te zmiany, które bezpośrednio nie dotyczą bibliotek, lecz ostatecznie mają wpływ na ich działalność. Ukazane zostaną kierunki zmian w myśleniu na temat praw autorskich i w podejściu do ochrony własności intelektualnej w ostatnich latach. Warto przyrzeć się różnicom w traktowaniu tematyki w krajach Unii Europejskiej i w Stanach Zjednoczonych. Zajęcia pełnić będą rolę przygotowania ogólnego tła do odrębnych zajęć dotyczących *Creative Commons*. Otworzą drogę od tradycyjnego myślenia o autorstwie do nowego sposobu postrzegania własności intelektualnej.

5. Nowocześni użytkownicy - nowoczesne narzędzia pracy (wykład - 1 godz.; ćwiczenia – 3 godz.)

Część zajęć poświęcona użytkownikom informacji ma stanowić ogólne teoretyczne i praktyczne przygotowanie do zajęć specjalistycznych z zakresu *Informacja publiczna w małych bibliotekach w krajach rozwiniętych, Technologie biblioteki mobilnej*.

Podczas krótkiego, godzinnego wykładu zdefiniowane zostaną i omówione istotne zagadnienia teoretyczne, takie jak: zachowania informacyjne, potrzeby informacyjne, praca z użytkownikami informacji w warunkach dostępu do informacji za pośrednictwem sieci, metody i strategie wyszukiwania informacji.

Część praktyczna, ćwiczenia, będzie miała za zadanie przygotowanie bibliotekarzy z małych, lokalnych placówek do świadczenia nowoczesnych usług informacyjnych w bibliotekach publicznych. Podczas ćwiczeń studenci będą nie tylko zapoznawać się z

	<p>nowoczesnymi narzędziami pozyskiwania i opracowania informacji, ale również będą zapoznawani z takimi zagadnieniami jak: lokalny dostęp do globalnych zasobów, przygotowanie zasobów informacyjnych na potrzeby użytkowników w oparciu o źródła cyfrowe o dostępie zdalnym, selekcja i ocena źródeł informacji, zarządzanie zasobami informacyjnymi biblioteki i ich udostępnianie, usługi informacyjne dla różnych grup odbiorców. Zadaniem słuchaczy będzie także, na podstawie uzyskanej wiedzy i umiejętności zrealizować przykładową kwerendę. Pomocne w tym będzie między innymi zapoznanie z zasobami bibliograficznymi i pełnotekstowymi dostępnymi online.</p>
Efekty uczenia się	<p>Po ukończeniu kursu student będzie umiał wykazać się znajomością wybranych zagadnień współczesnego, światowego bibliotekarstwa w odniesieniu do funkcjonowania nowoczesnej lokalnej biblioteki publicznej.</p> <p>Założeniem zajęć jest przedstawienie najnowszych trendów i tendencji rozwojowych w światowym bibliotekarstwie publicznym z jednoczesnym pokazaniem aspektów praktycznych zachodzących zmian.</p> <p>Zdobyta wiedza da zarówno podstawy do kolejnych szczegółowych i specjalistycznych zajęć realizowanych w ramach studium, jak i będzie punktem wyjścia do pracy w placówce bibliotecznej.</p> <p>Wiedza prezentowana na zajęciach dotyczyć będzie wybranych aspektów działania bibliotek publicznych szczebla lokalnego.</p> <p>Słuchacz powinien umieć po zakończeniu kursu swobodnie poruszać się we współczesnej tematyce bibliotekoznawczej, mieć orientację w najważniejszych zagadnieniach bibliotekarstwa, a przede wszystkim potrafić samemu wyszukiwać informacje na temat nowych, ważnych zjawisk w świecie bibliotek i umieć korzystać z zasobów internetowych dających dostęp do publikacji o tematyce bibliotekoznawczej.</p> <p>Przede wszystkim jednak powinien odczuwać potrzebę dalszego zgłębiania tytułowej problematyki i mieć motywację do dalszego doskonalenia zawodowego.</p> <p>Ponadto konwersatoria i ćwiczenia pozwolą na zdobycie nowych kompetencji i doskonalenie już posiadanych umiejętności w zakresie pozyskiwania, opracowania i udostępniania informacji na potrzeby użytkowników lokalnej biblioteki.</p> <p>Podsumowując, po ukończeniu kursu student będzie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. dysponował wiedzą teoretyczną dotyczącą rozwoju bibliotekarstwa publicznego 2. będzie miał świadomość kierunków, w których należy rozwijać działalność lokalnej biblioteki publicznej 3. otrzyma podstawowe narzędzia do realizowania części z tych zadań 4. zapozna się z krajową i światową literaturą przedmiotu w wyborze 5. będzie umiał samodzielnie pozyskiwać dalsze informacje na temat zmian w bibliotekarstwie światowym

Metody i kryteria oceniania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uczestnictwo w zajęciach 2. Zaliczenie pisemne
Literatura (w wyborze)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Boryczko B., Red. (2010). <i>E- learning wyzwaniem dla bibliotek. Materiały z ogólnopolskiej konferencji Elbląg 23-24 września 2009 r.</i> Warszawa: Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. 2. Chapska, J., G. Figiel. Red. (2010), <i>Jakość bibliotek w naszych rękach. Materiały z V Forum Młodych Bibliotekarzy Lublin, 9-10 września 2010 r.</i> Lublin : Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego ; Warszawa : Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. 3. Cisek, S., Z. Gębołyś, H. Hollender et al. (2005). <i>Kodeks etyki bibliotekarza i pracownika informacji.</i> [dokument elektroniczny]. Dostępny w World Wide Web: http://ebib.oss.wroc.pl/sbp/kodeks_etyki.html (data dostępu:21.11.2011). 4. Howorka, B. (2010). <i>Bibliotekarz i prawo. Podstawowe informacje dla pracowników bibliotek.</i> Warszawa : Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. 5. Kaminska-Czubała, B. (2007). <i>Zachowania informacyjne w życiu codziennym: wybrane aspekty teoretyczne.</i> [W:] M. Próchnicka, A. Korycinska-Huras, Red. <i>Miedzy przeszłością a przyszłością. Książka, biblioteka, informacja naukowa funkcje społeczne na przestrzeni dziejów.</i> Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego: 195-202. 6. Katsirikou A., Eds. (2011). <i>Open Access to STM Information: Trends, Models and Strategies for Libraries.</i> Berlin, Munich: De Gruyter Saur. 7. Kocikowski, A., K. Górniak-Kocikowska, T. Bynum, Red. (2001). <i>Wprowadzenie do problematyki etyki informatycznej,</i> Wydawnictwo UAM: Poznań. 8. Lawson J., J. Kroll, K. Kowatch (2010). <i>The new information professional : your guide to careers in the digital age.</i> New York: London. 9. Nicholas, D. (2001). <i>Ocena potrzeb informacyjnych w dobie Internetu.</i> Warszawa: Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. 10. Ritchie A., C. Walker, Eds. (2007). <i>Continuing professional development. Pathways to leadership in the library and information world : [7th World Conference, Johannesburg, South Africa, 14-16 August 2007].</i> München : K.G.Saur . 11. Varlejs J., G. Walton , Eds. (2009). <i>Strategies for Regenerating the Library and Information Profession.</i> Munich: K.G. Saur. 12. Wilson, T. D. (1999). <i>Models in information behaviour research.</i> Journal of Documentation 55(3): 249-270. 13. Wilson, T. D. (2000). <i>Human Information Behavior.</i> Informing Science 3(2): 49-55.
Uwagi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ze względu na wprowadzający charakter, przedmiot powinien być zrealizowany w I semestrze studiów podyplomowych i, o ile to możliwe, podczas pierwszych sesji (np. 3 pierwsze sesje po 4 godziny

	<p>zajęć).</p> <p>2. Ze względu na konieczność każdorazowej aktualizacji treści zajęć i jej dopasowania do zachodzących w bibliotekarstwie światowym zmian, konieczne będzie najprawdopodobniej bieżące modyfikowanie treści oraz uzupełnianie/zmienianie listy lektur.</p>
Data/Miejsce/Podpis autora sylabusu przedmiotu	Warszawa 23.11.2011
Data/Miejsce/Podpis Autora Programu Studium	Warszawa 28.11.2011

Nazwa pola	Komentarz
Nazwa przedmiotu	Najważniejsze zagadnienia współczesnego społeczeństwa informacyjnego
Nazwisko osoby zgłaszającej przedmiot	magister, asystent, Anna Szczepańska
Dane kontaktowe osoby zgłaszającej/prowadzącej	502711846, aszczepanska@uw.edu.pl
Cykl dydaktyczny, w którym przedmiot jest realizowany	Semestr I
Skrócony opis przedmiotu	<p>Głównym założeniem zajęć jest zapoznanie słuchaczy Studium Poddyplomowego <i>Współczesne Biblioteki Gminne</i> z tymi zagadnieniami funkcjonowania w społeczeństwie informacyjnym, które znajdą szerokie zastosowanie w kontekście aktywności bibliotek gminnych w środowisku lokalnym. W tym kontekście analizowano zagrożenia i szanse jakie niesie ze sobą rewolucja informacyjna oddziałująca na całe społeczeństwo. Zwracano uwagę na społeczny, cywilizacyjny, technologiczny i kulturowy charakter zjawisk, które wiążą się z wykorzystywaniem technologii informacyjnych w szeroko rozumianych aktywnościach życia codziennego.</p> <p>1 zajęcia (2 godziny wykładu) Wprowadzenie teoretyczne do problematyki społeczeństwa informacyjnego. Istota, cechy i funkcje społeczeństwa informacyjnego. Historia rozwoju społeczeństwa informacyjnego w warunkach współczesnych demokracji na świecie i w Polsce.</p> <p>2 zajęcia (2 godziny wykładu) Rozwój społeczeństwa informacyjnego w odniesieniu do procesu globalizacji: analiza szans i zagrożeń. Zjawisko globalizacji w kontekście zagadnień legislacyjnych, politycznych i ekonomiczno-społecznych.</p> <p>3 zajęcia (1 godzina wykładu 1 godzina konwersatorium) <i>Wykład:</i> Wpływ rewolucji informacyjnej na formy komunikacji. Konwergencja mediów i technologii. Bariery dostępu do informacji. Nowe formy edukacji: oferta e-learningu w odniesieniu do wymogów środowiska lokalnego. <i>Konwersatorium:</i> Możliwości małych bibliotek gminnych w przełamywaniu barier informacyjnych. Oferty kursów e-learningowych w odniesieniu do potrzeb członków społeczności, w której funkcjonują małe biblioteki gminne.</p> <p>4 zajęcia (1 godzina wykładu 1 godzina konwersatorium) <i>Wykład:</i> Wpływ rewolucji informacyjnej na rozwój gospodarki. Zasady korzystania z e-usług: handel elektroniczny, biznes elektroniczny, banki elektroniczne. Zmiany w strukturze zatrudnienia - nowe zawody informacyjne. <i>Konwersatorium:</i> Potrzeby informacyjne e-konsumentów: użytkowników małych bibliotek gminnych. Biblioteki gminne jako centra aktywizacji walki z bezrobociem.</p> <p>5 zajęcia (1 godzina wykładu 1 godzina konwersatorium) <i>Wykład:</i> Wykorzystanie technologii informatycznej w dostępie do</p>

	<p>informacji publicznej. <i>Konwersatorium</i>: Oferta e-administracji a potrzeby członków lokalnych społeczności.</p> <p>6 zajęcia (1 godzina wykładu 1 godzina konwersatorium)</p> <p><i>Wykład</i>: Wykorzystanie nowych mediów i technologii w działalności kulturalnej. Zasoby bibliotek cyfrowych. <i>Konwersatorium</i>: Analiza formy tradycyjnej i sieciowej uczestniczenia w działalności kulturalnej pod kątem korzyści członków społeczności, w jakiej funkcjonują małe biblioteki gminne.</p>
Forma zajęć	<p>Przedmiot realizowany jest w formie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykładu 8 godzin zajęć – konwersatorium: 4 godziny zajęć
Pełny opis przedmiotu	<p>Przedmiot ma w założeniu charakter interdyscyplinarny, łączy problematykę socjologiczną, medioznawczą oraz informatologiczną. Prezentowane zagadnienia powinny zaprezentować możliwości użytkowania technologii informacyjnej na potrzeby edukacyjne, społeczne, zawodowe i rekreacyjne.</p> <p>Głównym założeniem zajęć jest zapoznanie słuchaczy Studium Podyplomowego Współczesne Biblioteki Gminne z tymi zagadnieniami funkcjonowania w społeczeństwie informacyjnym, które znajdują szerokie zastosowanie w kontekście aktywności bibliotek gminnych w środowisku lokalnym. Zgodnie z wskazaniem zawartymi w <i>Aktualizacji kształcenia akademickiego bibliotekarzy... bibliotekarze wiążący swoje życie zawodowe z małymi bibliotekami gminnymi muszą mierzyć się z różnorodnymi zadaniami, pełniąc rolę: „(...) promotorów nauki, wiedzy, kultury, rozwoju intelektualnego, w tym także doskonalenia zawodowego i kształcenia ustawicznego. Do nich powinna należeć popularyzacja osiągnięć nauki, ich stosowania w działalności gospodarczej oraz promowanie kształcenia ustawicznego i doskonalenia zawodowego w środowiskach, na rzecz których pracują”¹. W tym kontekście analizowano zagrożenia i szanse jakie niesie ze sobą rewolucja informacyjna oddziałująca na całe społeczeństwo. Zwracano uwagę na społeczny, cywilizacyjny, technologiczny i kulturowy charakter zjawisk, które wiążą się z wykorzystywaniem technologii informacyjnych w szeroko rozumianych aktywnościach życia codziennego.</i></p> <p>Cykl zajęć obejmuje 8 godziny wykładu i 4 godziny konwersatorium.</p> <p>1 zajęcia (2 godziny wykładu)</p> <p>Przedstawienie celu zajęć jakim będzie prezentacja tych zjawisk związanych z informatyzacją społeczeństwa, które mogą przekładać się na lepsze funkcjonowanie bibliotek gminnych jako aktywizujących centrów kulturalnych, edukacyjnych i rozrywkowych w środowiskach lokalnych. Wprowadzenie teoretyczne do problematyki społeczeństwa informacyjnego. Prezentacja istniejących definicji społeczeństwa informacyjnego. Analiza różnorodności i wieloaspektowości tychże definicji jako punkt wyjścia do refleksji nad różnymi przejawami zmian:</p>

¹ M. Ochmański (2010). *Aktualizacja kształcenia akademickiego bibliotekarzy pracujących w małych bibliotekach gminnych. Modele przedmiotów, praktyk zawodowych oraz specjalizacji magisterskich na kierunku informacja naukowa i bibliotekoznawstwo. Odniesienia i uwarunkowania*. W: E. Chuchro, M. Ochmański, M. Zajac, Red. *Aktualizacja kształcenia akademickiego bibliotekarzy pracujących w małych bibliotekach gminnych*. Warszawa: PTB OW, s. 125.

socjologicznymi, kulturalnymi, technologicznymi będącymi wynikiem rewolucji informacyjnej. Identyfikacja i omówienie cech i funkcji społeczeństwa informacyjnego.

Historia rozwoju społeczeństwa informacyjnego w warunkach współczesnych demokracji: Europa, Stany Zjednoczone Japonia. Kształtowanie się społeczeństwa informacyjnego w Polsce. Instytucje wspierające rozwój społeczeństwa informacyjnego. Założenia *Strategii rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce do roku 2013* MSWiA. Działania legislacyjne wspierające rozwój społeczeństwa informacyjnego.

2 zajęcia (2 godziny wykładu)

Rozwój społeczeństwa informacyjnego w odniesieniu do procesu globalizacji: analiza szans i zagrożeń. Omówienie zjawiska globalizacji. Problemy współpracy międzynarodowej w ramach ochrony legislacyjnej praw członków społeczeństwa informacyjnego. Lokalne i międzynarodowe polityczne inicjatywy obywatelskie realizowane przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii sieciowych. Analiza zagrożeń ekonomiczno-społecznych związanych z procesem restryfikacji współczesnego świata ze względu na dostęp do technologii informacyjnych.

3 zajęcia (1 godzina wykładu 1 godzina konwersatorium)

Wykład: Nowe formy komunikacji jako efekt rewolucji informacyjnej. Zastosowanie nowoczesnych technik informacyjnych w procesie komunikacji. Rodzaje i funkcja nowych mediów. Konwergencja mediów i technologii jako zjawisko prowadzące do utworzenie jednolitej infrastruktury sieciowej. Komunikacja międzykulturowa: problemy dysonansu poznawczego będącego wynikiem włączania się do globalnej społeczności sieciowej. Bariery dostępu do informacji: fizyczne, psychologiczne, kulturalne, edukacyjne. Możliwości zastosowania nowych mediów do przełamywania barier informacyjnych. Oferta e-learningu jako sposób włączania się do społeczności globalnej, ale i podnoszenia kwalifikacji w odniesieniu do wymogów funkcjonowania w środowisku lokalnym. *Konwersatorium:* Dyskusja nad barierami informacyjnymi występującymi w warunkach polskich. Próba wskazania aktywności leżących w zakresie możliwości małych bibliotek gminnych, które pomagałyby w przełamaniu takich barier. Analiza wybranej oferty kursów e-learningowych pod kątem przydatności dla członków społeczności, w której funkcjonują małe biblioteki gminne.

4 zajęcia (1 godzina wykładu 1 godzina konwersatorium)

Wykład: Wpływ rewolucji informacyjnej na rozwój gospodarki. Informacja jako towar. Szanse i zagrożenia korzystania z e-usług: handel elektroniczny, biznes elektroniczny, banki elektroniczne. Zasady bezpieczeństwa w sieci przy korzystaniu z e-usług. Zmiany w strukturze zatrudnienia - nowe zawody informacyjne. *Konwersatorium:* Próba wyłonienia potencjalnych i rzeczywistych grup konsumentów zainteresowanych korzystaniem z e-usług spośród użytkowników małych bibliotek gminnych. Utworzenie i charakterystyka modeli typów konsumentów. Refleksja nad potrzebami informacyjnymi zidentyfikowanych typów konsumentów oraz sposobami dotarcia do nich z relewantnym zasobem informacji. Dyskusja nad możliwościami

	<p>biblioteki jako centrum aktywizującego w szukaniu zatrudnienia przy pomocy nowych technologii.</p> <p>5 zajęcia (1 godzina wykładu 1 godzina konwersatorium)</p> <p><i>Wykład:</i> Wykorzystanie technologii informatycznej w dostępie do informacji publicznej. Przykłady rozwiązań z zakresu e-administracji w Stanach Zjednoczonych. Rozwój e-administracji w Polsce na tle krajów Unii Europejskiej. <i>Konwersatorium:</i> Słuchacze studium podzieleni na grupy starają się zidentyfikować i opisać rodzaje potrzeb informacyjnych członków ich lokalnych społeczności, które związane są z informacją publiczną. Dyskusja nad rozwiązaniami wykorzystującymi nowoczesne technologie: jakiego rodzaju usługi z oferty e-administracji odpowiadałyby zidentyfikowanym potrzebom.</p> <p>6 zajęcia (1 godzina wykładu 1 godzina konwersatorium)</p> <p><i>Wykład:</i> E-kultura: wykorzystanie nowych mediów i technologii w działalności kulturalnej. Wybrane inicjatywy tworzenia cyfrowych zasobów kultury. Biblioteki cyfrowe: różnorodność zasobów i możliwości ich udostępniania. Prezentacja możliwości Web. 2.0: włączania użytkowników Internetu do uczestniczenia w kreowaniu zawartości kolekcji. <i>Konwersatorium:</i> Słuchacze podzieleni na dwie grupy biorą udział w dyskusji „Wirtualne zasoby kulturalne: nowa wartość czy niedoskonały substytut?”. Prowadzący pełni funkcje animatora dyskusji, w której członkowie poszczególnych grup mają narzucone a priori stanowisko odzwierciedlające jeden z poglądów zawartych w temacie dyskusji. Odnosząc się do potrzeb środowisk, w których pracują słuchacze studium muszą udowodnić jaka forma uczestniczenia w kulturze: tradycyjna czy sieciowa przyniesie więcej korzyści członkom społeczności, w jakiej funkcjonują małe biblioteki gminne.</p>
<p>Oczekiwane efekty uczenia się</p>	<p>Realizacja przewidzianego toku zajęć powinna przenieść efekty, w wyniku których student:</p> <ul style="list-style-type: none"> – posiada wiedzę o rozwoju społeczeństwa informacyjnego na świecie i w Polsce – orientuje się w cechach charakteryzujących społeczeństwo informacyjne – zna instytucje wspierające rozwój społeczeństwa informacyjnego – orientuje się w aktach prawnych dotyczących rozwoju społeczeństwa informacyjnego, potrafi wskazać które z nich przekładają się na działalność bibliotek gminnych – potrafi wskazać efekty globalizacji, zarówno szanse jak i zagrożenia, związane z wykorzystaniem nowych technologii informacyjnych – potrafi wskazać, jakie korzyści a jakie zagrożenie płyną dla małych bibliotek włączających się poprzez swoją działalność w procesie globalizacji – zna specyfikę poszczególnych mediów oraz potrafi opisać efekty konwergencji mediów – orientuje się w gatunkach współczesnej komunikacji przy wykorzystaniu najnowszy technologii informacyjnej – posiada wiedzę o tym jakie formy komunikacji znajdą najlepsze zastosowanie w działalności małych bibliotek gminnych – zna wpływ nowych technologii na działalność gospodarczą

- zna zasady bezpiecznego korzystania z oferty usług dostępnych w Internecie
- posiada wiedzę o ekonomiczno-społecznych efektach wprowadzania nowych technologii
- orientuje się zastosowaniach nowych technologii w działalności kulturalnej
- orientuje się w cyfrowych zasobach kultury
- orientuje się w możliwościach podnoszenia kwalifikacji za pomocą kursów e-learningowych
- zna możliwości korzystania z technologii informacyjnych w odniesieniu do zagadnień administracyjnych.

Uczestniczenie w zajęciach powinno również pozwolić studentowi na zdobycie umiejętności zgodnie z którymi:

- potrafi odnieść się prawidłowo do odpowiednich aktów prawnych dotyczących rozwoju społeczeństwa informacyjnego
- potrafi wykorzystywać nowe technologie informacyjne do celów komunikacji
- potrafi wskazać najważniejsze metody komunikacji wykorzystywane przez biblioteki gminnego do kontaktu z różnymi grupami użytkowników
- potrafi zidentyfikować bariery informacyjne właściwe dla środowiska, w którym funkcjonuje
- potrafi zaproponować szereg aktywności, które mogą być realizowane w małych bibliotekach gminnych w celu przełamania barier informacyjnych
- potrafi zidentyfikować problemy komunikacji międzykulturowej dotyczące środowiska, w którym funkcjonuje
- potrafi zaproponować szereg aktywności, które mogą być realizowane w małych bibliotekach gminnych, aby podnieść kompetencje komunikacyjne użytkowników
- potrafi określić potrzeby członków lokalnej społeczności, które mogą być zaspokajaniu przy wykorzystaniu e-usług
- wie jakiego rodzaju wiedzę powinni posiadać, aby sposób bezpieczny korzystać z komercyjnej oferty sieciowej
- wie w jaki sposób pracownicy bibliotek gminnych powinni przekazywać wiedzę o bezpieczeństwie w sieci użytkownikom
- potrafi korzystać z dostępnej oferty e-administracji
- potrafi zorganizować szkolenie w bibliotekach gminnych z korzystania z usług e-administracji, bądź uczynić z biblioteki instytucję pośredniczącą lub wspomagającą korzystanie z tego rodzaju usług
- umie wykorzystać istniejące zasoby cyfrowy do rozwijania w małych bibliotekach gminnych działalności kulturalnej i edukacyjnej dostosowanej do potrzeb środowiska w którym funkcjonuje
- potrafi zaplanować szereg działań realizowanych w bibliotekach gminnych, które zachęcą użytkowników do korzystania z technologii informacyjnych w celu podnoszenia kwalifikacji oraz aktywizacji zawodowej

Metody i kryteria oceniania	Przygotowanie projektu aktywności realizowanej przez bibliotekę gminną na potrzeby członków lokalnej społeczności z użyciem nowoczesnych technologii informacyjnych.
Sposób zaliczenia	Zaliczenie na ocenę
Literatura	<p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bauman Z. (1997): <i>Glokalizacja czyli komu globalizacja a komu lokalizacja</i>, „Studia Socjologiczne” 3, 53-69. 2. Białobłocki, T. (2006). <i>Spółczesność informacyjna: Istota, rozwój, wyzwania</i>. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne. 3. Chmielarz, W. (2005). <i>Systemy elektronicznej bankowości</i>. Warszawa: Difin. 4. Doktorowicz, K. (2005). <i>Europejski model społeczeństwa informacyjnego: Polityczna strategia Unii Europejskiej w kontekście globalnych problemów wieku informacji</i>. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. 5. Drzewiecki, M., & Majewska, M. (2005). <i>Biblioteka w społeczeństwie informacyjnym: Edukacja - informacja - media</i>. Warszawa: Centrum Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej im. Heleny Radlińskiej. 6. Gryczko, N. (2009). <i>Technologie informacyjne i komunikacyjne wspierające usługi świadczone przez biblioteki na terenach wiejskich</i> [online]. Warszawa: Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego. Dostępny w World Wide Web: http://www.biblioteki.org/repository/PLIKI/DOKUMENTY/RAPO/RTY/Technologie_informacyjne_i_komunikacyjne_wspierajace_uslugi_swiadczone_przez_biblioteki_na_terenach_wiejskich.pdf [data dostępu 21.11.2011]. 7. Joint, N. (2007). <i>Digital libraries and the future of the library profession</i>. „Library Review”, 56(1), 12-23. 8. Juszczak, S. (2003). <i>Edukacja medialna w społeczeństwie informacyjnym</i>. Toruń: Adam Marszałek. 9. Kacprzak, J. (1998). <i>Biblioteki publiczne w społeczeństwie informacyjnym</i>. Katowice: Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Katowicach. 10. Pawłowska, A. (1995). <i>Władza i uczestnictwo polityczne w społeczeństwie informacyjnym: Studium amerykańskie</i>. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. 11. Rogucka-Mojsik, E., Drzewiecki, M., & Gosiewski, J. (2004). <i>Wybrane aspekty prawnego otoczenia współczesnej biblioteki</i>. Warszawa: CEBID. 12. Świgon, M. (2006). <i>Bariery informacyjne: Podstawy teoretyczne i próba badań w środowisku naukowym</i>. Warszawa: Wydawnictwo SBP. 13. Zacher, L. W. (2003). <i>Spór o globalizację: Eseje o przyszłości świata = Controversies on globalisation</i>. Warszawa: Elipsa Dom Wydawniczy. 14. Zacher, L. W. (2007). <i>Transformacje społeczeństw: Od informacji do wiedzy : interdyscyplinarne wykłady, wpływ techniki i globalizacji</i>. Warszawa: Wydawnictwo C. H. Beck.

	<p>Konwersatorium</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bógdał-Brzezińska, A., & Gawrycki, M. F. (2003). <i>Cyberterroryzm i problemy bezpieczeństwa informacyjnego we współczesnym świecie</i>. Warszawa: Fundacja Studiów Międzynarodowych. 2. Doktorowicz, K. (2002). <i>Europejska droga do społeczeństwa informacyjnego</i>. [W:] K. Doktorowicz, Red. <i>Spółeczeństwo informacyjne: Wyzwania dla gospodarki, polityki i kultury</i>. Katowice: "Śląsk". 3. Floridi, L. (2009). <i>The Information Society and Its Philosophy: Introduction to the Special Issue on □The Philosophy of Information, Its Nature, and Future Developments</i>. "The Information Society: An International Journal" 25(3), 153-158. 4. Gerard Raulet <i>Nowa utopia. Socjologiczne i filozoficzne konsekwencje nowych technologii komunikowania [w:] PO KINIE?... Audiowizualność w epoce przekazników elektronicznych</i>. Kraków 1994: Univeritas s. 146-167. 5. Zacher, L. W. (2003). <i>Spór o globalizację: Eseje o przyszłości świata = Controversies on globalisation</i>. Warszawa: Elipsa Dom Wydawniczy.
Data/Miejsce/ Podpis autora sylabusu przedmiotu	Warszawa 27.11.2011
Data/Miejsce/ Podpis Autora Programu Studium	Warszawa, 28.11.2011

Nazwa pola	Komentarz
Nazwa przedmiotu	Pozyskiwanie środków finansowych dla małych bibliotek gminnych
Nazwisko osoby zgłaszającej przedmiot	mgr Justyna Grzymała
Dane kontaktowe osoby zgłaszającej/prowadzącej	e-mail: j_grzymala@o2.pl tel.: 889133380
Cykl dydaktyczny, w którym przedmiot jest realizowany	semestr II
Skrócony opis przedmiotu	<p>Przedmiotem zajęć będą metody i sposoby pozyskiwania środków finansowych przez biblioteki. Przy omawianiu przedmiotu zostaną wzięte pod uwagę alternatywne źródła finansowania biblioteki, jak i dofinansowania grantowe oraz z funduszy unijnych. Omówione zostaną podstawowe pojęcia związane z fundraisingiem, ogólna charakterystyka źródeł finansowania biblioteki, podstawowe kwestie prawne i etyczne działalności fundraisingowej. Nakreślone zostaną zasady zarządzania projektami oraz wskazówki praktyczne przy składaniu aplikacji grantowych/konkursowych.</p> <p>Studenci będą mieli okazję zapoznać się z najpopularniejszymi programami skierowanymi do bibliotek i nie tylko (rządowymi, unijnymi) oraz poddać je ocenie. Poznają także ciekawe pomysły na pozyskiwanie funduszy zewnętrznych już wykorzystane przez biblioteki (tzw. dobra praktyka).</p> <p>Zajęcia <i>Pozyskiwanie środków finansowych</i> pozwolą studentom na stworzenie własnej wizji finansowania działalności bibliotecznej spoza środków budżetowych. Studenci zostaną wprowadzeni w podstawy zarządzania projektami.</p>
Forma zajęć	<p>Przedmiot realizowany jest w formie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykładu: 4 godzin zajęć – konwersatorium: 4 godziny zajęć
Pełny opis przedmiotu	<p>Pozyskiwanie środków finansowych na działalność biblioteki - kulturalną, naukową czy edukacyjną - jest jedną z najbardziej pożądanymi umiejętnościami, o którą należałoby poszerzyć edukację uniwersytecką w zakresie informacji naukowej i bibliotekoznawstwa w opinii pracowników bibliotek gminnych (zob. Grabowska D., Grzymała J.: <i>Omówienie wyników ankiet skierowanych do bibliotekarzy pracujących w małych bibliotekach gminnych</i>. [W:] <i>Aktualizacja kształcenia akademickiego bibliotekarzy pracujących w małych bibliotekach gminnych</i>, pod red. E. Chuchro, M. Ochmańskiego i M. Zająca. Warszawa 2010, s. 243-263). Celem przedmiotu <i>Pozyskiwanie środków finansowych</i> w ramach studium podyplomowego <i>Współczesne biblioteki gminne</i> jest zaznajomienie słuchaczy z możliwościami finansowania biblioteki ze środków zewnętrznych, przedstawienie programów (unijnych oraz rządowych) wspomagających biblioteki oraz przykładów tzw. dobrej praktyki - polskiej i zagranicznej.</p> <p>Zajęcia realizowane będą w formie wykładu (4 godziny) oraz konwersatorium (4 godziny). Zajęcia konwersatoryjne uzupełnione będą o ćwiczenia aktywizujące słuchaczy, co pozwoli na nabycie umiejętności</p>

praktycznych.

Wykłady poruszać będą następujące zagadnienia:

Podstawowe informacje z zakresu pozyskiwania środków finansowych z zewnętrznych źródeł na działalność biblioteki (1 godz.).

Budowanie planu finansowego biblioteki, społeczna odpowiedzialność biblioteki, definicja fundraisingu, metody i narzędzia fundraisingowe (m.in. 1% podatku, wynajem pomieszczeń, aukcje), definicja grantu, zasady zarządzania projektem, analiza możliwości poszerzenia działalności biblioteki, budowanie relacji, współpraca z organizacjami pozarządowymi, czym jest, a czym nie jest fundraising.

Alternatywne źródła finansowania - wyszukiwanie możliwości, analiza przydatności (1 godz.).

Ogólna charakterystyka źródeł finansowania działalności bibliotecznej: funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, projektów samorządowych, pozyskiwania sponsorów, niekonwencjonalne sposoby pozyskiwania środków finansowych (*memorial giving*, zapisy spadkowe itp.). Kwestia wolontariatu. Omówienie każdej z możliwości finansowania - korzyści i zagrożenia. Słuchacze dowiedzą się gdzie i na jakie cele mogą szukać wsparcia finansowego, poznają główne zasady (prawne i etyczne) ubiegania się o dofinansowanie. Oddzielnym zagadnieniem będzie sylwetka osoby prowadzącej projekt/grant - pożądane cechy, kompetencje, umiejętności interpersonalne.

Prowadzenie projektu/grantu (2 godz.).

Przedstawione zostaną podstawowe kwestie związane z zarządzaniem projektem. Omówione zostanie planowanie, harmonogramowanie, realizacja i kontrola zadań. Studenci zostaną przeprowadzeni przez cały proces prowadzenia projektu - od wniosku o dotację, przez jego realizację, po rozliczenie finansowe projektu (tutaj także: kwestie prawne i księgowo, regulacje unijne i krajowe).

Konwersatoria poruszać będą następujące zagadnienia:

Wybrane polskie programy unijne i rządowe wspierające biblioteki (2 godz.).

Program Kultura 2007-2013, Program Rozwoju Bibliotek, Biblioteka+, Fundusze dla Bibliotek.

Zasady przyznawania grantów, wnioski dotacyjne, analiza szans i zagrożeń wynikających z przystąpienia do danego programu, analiza projektów bibliotek (organizacji), które przystąpiły do danych programów, analiza warunków, które muszą spełniać biblioteki, by przystąpić do danego programu. Subiektywna ocena studentów każdego programu.

Dobra praktyka (2 godz.).

Omówienie projektów bibliotek finansowanych ze środków zewnętrznych, np. projekt *Uniwersytet Każdego Wieku w Buczkowicach* Gminnej Biblioteki Publicznej w Buczkowicach, projekt *Zwiększenie potencjału organizacyjnego Gminnej Biblioteki Publicznej w Buczkowicach* tejże, projekt *Biblioteka mojego wieku* Powiatowej Biblioteki Publicznej w Puławach.

Studenci przygotowując się do zajęć, przeglądają działalność bibliotek

	publicznych (zwracając szczególną uwagę na biblioteki gminne) pod kątem pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na działalność kulturalną, społeczną lub edukacyjną. Wybierają interesujący ich projekt lub ciekawą formę działalności, zbierają informacje na jego temat, przygotowując się do dyskusji w formie <i>case study</i> . Na zajęciach omawiają je, analizują, zastanawiają się nad nakładem pracy włożonym w ich realizację, analizują konkretne korzyści i zagrożenia wynikające z ich wdrażania.
Oczekiwane efekty uczenia się	<p>Osiągnięta wiedza:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Znajomość definicji fundraisingu, grantu – Znajomość metod i narzędzi fundraisingowych, – Znajomość zasad wolontariatu i możliwości go wykorzystania, – Znajomość podstawowych zasad zarządzania projektem. <p>Opanowane umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ocena planu finansowego biblioteki, – Wykorzystanie narzędzi fundraisingowych do pozyskania środków finansowych, – Analiza możliwości poszerzania działalności biblioteki, – Pisanie wniosków o dotację, – Składanie aplikacji konkursowych, – Podstawy prowadzenia projektu.
Metody i kryteria oceniania	<p>Zaliczenie na podstawie pracy pisemnej - opracowanie projektu finansowanego ze środków zewnętrznych.</p> <p>Ocenie podlegać będzie innowacyjność wniosku, dostosowanie projektu do potrzeb danej biblioteki, szczegółowość opisu, wskazane źródła finansowania, prawidłowe wypełnienie odpowiednich wniosków dotacyjnych, wskazanie właściwego sposobu rozliczenia projektu, myślenie długoterminowe.</p> <p>Przy ocenie pod uwagę będzie brana także aktywność studenta na zajęciach.</p>
Sposób zaliczenia	Zaliczenie na ocenę.
Literatura	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Analiza możliwości pozyskania wsparcia finansowego z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w latach 2007-2013 na realizację projektów dotyczących bibliotek</i>, oprac. zespół projektowy EICS pod kierunkiem Piotra Skajewskiego, na zlecenie Fundacji na rzecz Nauki Polskiej. Warszawa 2008. [Dostępne w World Wide Web: http://www.fnp.org.pl/files/programy/24/EICS_ekspertyza.pdf]. 2. Błaszczyk K., Romańczak S.: <i>O co chodzi w fundraisingu?</i> Warszawa 2011. [Dostępne w World Wide Web: http://www.fundraising.org.pl/konferencja/wp-content/uploads/Ocochodzi_fundraising_Fundacja_sw_Miko%C5%82aja.pdf]. 3. Błaszczyk K., Supranowicz M.: <i>Fundraising - podstawy dla początkujących</i>. Warszawa 2011. [Dostępne w World Wide Web: http://www.fundraising.org.pl/konferencja/wp-content/uploads/PSF_5_MKF_kbms.pdf]. 4. <i>Druga runda Programu Rozwoju Bibliotek. Informator dla bibliotek</i>. Warszawa 2011. [Dostępne w World Wide Web: http://www.biblioteki.org/repository/PLIKI/DOKUMENTY/Program_Rozwoju_Bibliotek_II_runda_informator_dla_bibliotek_www.pdf].

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Głazewska D., Schimanek T., Tokarz B.: <i>Fundraising to sztuka, której można się nauczyć! : dobre pomysły na pozyskiwanie funduszy w lokalnej społeczności</i>. Warszawa 2005. 6. <i>Jak skutecznie pozyskiwać pieniądze na realizację programów społecznych : dobre praktyki, narzędzia, innowacje</i>. Warszawa 2011. [Dostępne w World Wide Web: http://www.fundraising.org.pl/konferencja/wp-content/uploads/Dobre-praktyki-CSR_A%C5%81uszcz.pdf]. 7. <i>Library fundraising : models for success</i>, edited by Dwight Burlingame. Chicago 1995. 8. <i>Możliwości finansowania działań w zakresie samoorganizacji społecznej</i>. [W:] Hejda A., Kozłowska B.: <i>Przestrzeń dla mieszkańców z inicjatywą</i>. Warszawa 2010, s. 43-53. [Dostępne w World Wide Web: http://www.biblioteki.org/repository/PLIKI/DOKUMENTY/PODRECZNIKI/Specjalistyczne/Przestrzen_dla_mieszkancow_z_inicjatywa.pdf]. 9. Pawlak M.: <i>Zarządzanie projektami</i>. Warszawa 2010. 10. Serwiński M.: <i>Zdobywanie środków na realizację projektów - dobór właściwych narzędzi fundraisingowych</i>. Warszawa 2010. [Dostępne w World Wide Web: http://www.fundraising.org.pl/konferencja4/wp-content/uploads/Michal_Serwinski_zdobywanie_srodkow_na_realizacje_projektu.pdf]. 11. Short J.: <i>Library fundraising guidelines</i>. Avon cop. 1998. 12. <i>Strategia rozwoju Biblioteki Głównej Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w latach 2008-2012</i>. Gdańsk 2008. 13. <i>Wieloletni Program Rządowy Kultura+</i>. Warszawa 2010. [Dostępne w World Wide Web: http://bip.mkidn.gov.pl/media/docs/inne_dok/WPR_KULTURA_projekt_20100318.pdf].
Data/Miejsce/ Podpis autora sylabusa przedmiotu	Warszawa 27.11.2011
Data/Miejsce/ Podpis Autora Programu Studium	Warszawa, 28.11.2011

Nazwa pola	Komentarz
Nazwa przedmiotu	<i>Library advocacy</i> dla małych bibliotek publicznych
Nazwisko osoby zgłaszającej przedmiot	mgr Justyna Grzymała
Dane kontaktowe osoby zgłaszającej/prowadzącej	e-mail: j_grzymala@o2.pl tel.: 889133380
Cykl dydaktyczny, w którym przedmiot jest realizowany	Semestr II
Skrócony opis przedmiotu	<p>Zajęcia mają na celu przygotowanie studentów do budowania strategii rzeczniczych w sprawie bibliotek. Studenci poznają podstawowe zagadnienia z zakresu <i>library advocacy</i>, uczą się współpracy z rzecznikami bibliotecznymi (poznają ich rodzaje i możliwości działania). Przekazane zostają informacje dotyczące podstawowych narzędzi rzeczniczych i ich wykorzystania.</p> <p>Studenci poznają polskie i zagraniczne przykłady rzecznictwa – omówione zostają ich strategie.</p> <p>Samodzielna praca studentów polegająca na zbudowaniu strategii <i>library advocacy</i> dla konkretnej biblioteki gminnej pozwala im nabyć umiejętności praktycznych niezbędnych przy pracy rzeczniczej w bibliotece. Ocena tejże strategii przez pozostałych studentów oraz prowadzącego pozwala na natychmiastową weryfikację pomysłów i sposobów ich wdrożenia.</p>
Forma zajęć	<p>Przedmiot realizowany jest w formie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykładu: 4 godzin zajęć – ćwiczeń: 4 godziny zajęć
Pełny opis przedmiotu	<p>W programach studiów na kierunku informacja naukowa i bibliotekoznawstwo obecne są treści marketingowe i public relations. Uzupełnieniem tychże są działania bibliotek i bibliotekarzy prowadzące do wpływania na tworzenie trwałych rozwiązań politycznych i finansowych umożliwiających bibliotekom odpowiadanie na potrzeby społeczności lokalnych. Działania te określane są mianem <i>library advocacy</i>, czyli rzecznictwa w sprawie bibliotek. Kierowane są one przede wszystkim do władz samorządowych i centralnych. Obok promocji i marketingu, <i>library advocacy</i> jest sposobem na upowszechnienie korzystania z bibliotek, wskazania na ich wartość i ważne miejsce we współczesnej kulturze.</p> <p>Wykłady obejmować będą następujące zagadnienia: Podstawowe informacje związane z <i>library advocacy</i> (2 godz.). Definicja <i>library advocacy</i>. Kiedy stosować rzecznictwo. Charakterystyka rzeczników bibliotecznych (użytkownicy bibliotek, „kuratorzy” bibliotek/członkowie zarządu biblioteki, liderzy instytucjonalni, społecznościowi, biznesowi, bibliotekarze/personel biblioteczny, zorganizowane „kluby przyjaciół”, inne jednostki/organizacje kulturalne, „cisi stronnicy”) oraz form współpracy z nimi. Omówienie podstawowych narzędzi rzeczniczych (partnerstwa i koalicje, lobbying, fundraising, komunikacja marketingowa, współpraca z mediami). Wskazanie celów</p>

	<p>rzecznictwa (korzystne rozwiązania polityczne i finansowe umożliwiające odpowiadanie na potrzeby społeczności lokalnej. Informowanie mieszkańców gminy o ofercie biblioteki i przekonanie ich o jej znaczeniu dla rozwoju społeczności lokalnej). Omówienie strategii rzecznictwa (ustalenie od kogo zależą decyzje, kto je podejmuje i kto ma na nie wpływ, przygotowanie argumentów, realizacja planu, korzyści i informowanie o nich).</p> <p>Przykłady <i>library advocacy</i> – case study (2 godz.). Dokładne omówienie przykładów rzecznictwa w sprawie bibliotek – polskich i zagranicznych. Omówienie umiejscowienia biblioteki w strukturze społecznej gminy/miasta, jej działalności, słabych punktów, przyjętej strategii, przebiegu jej realizacji oraz efektów. <i>Kampania na rzecz studentów „American Univeristy”</i> (Washington, USA). Projekt <i>Nie tylko dla stałych bywalców, czyli turyści i letnicy w bibliotece</i> Gminnej biblioteki Publicznej w Drelowie. Projekt <i>Jak przyciągnąć tych, którzy nie muszą już czytać lektur?</i> Gminnej Biblioteki Publicznej w Piekoszowie. Projekt <i>Sport, zdrowie, rekreacja - nieoczywiste tematy w bibliotece</i> Gminnej Biblioteki Publicznej w Kolnie.</p> <p>Ćwiczenia obejmować będą następujące zagadnienia: Budowanie strategii rzecznictwa oraz planu rzeczniczego (2 godz.). Studenci podzieleni zostaną na 4-osobowe grupy. Każdej grupie przydzielona zostanie gminna biblioteka publiczna wraz z jej krótkim opisem (umiejscowienie w strukturze, liczebność gminy, użytkownicy biblioteki, wielkość personelu bibliotecznego, wielkość księgozbioru, budżet, działania podejmowane przez bibliotekę). Zadaniem studentów będzie przeprowadzenie analizy SWOT dla danej biblioteki (uznaje się, że słuchacze posiadają podstawową wiedzę marketingową), odnalezienie tych punktów działalności, które można usprawnić, bądź które w ogóle nie występują w bibliotece oraz opracowanie dla nich strategii rzecznictwa oraz planu rzeczniczego. Studenci mogą przez cały czas korzystać z pomocy wykładowcy zadając mu pytania, prosząc o radę lub ocenę poszczególnych etapów pracy.</p> <p>Prezentacja grup (2 godz.). Zajęcia polegają na prezentacji każdej z grup efektów swojej pracy. Pozostali uczestnicy zajęć, po prezentacji mogą zadawać pytania danej grupie, zgłaszać wątpliwości, oceniać. Na koniec wszystkich prezentacji opinię wygłasza prowadzący zajęcia wskazując na słabe i mocne strony każdego z projektów. Zajęcia kończą się wpisaniem ocen do indeksów.</p>
Oczekiwane efekty uczenia się	<p>Osiągnięta wiedza:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Znajomość definicji <i>library advocacy</i>, – Znajomość narzędzi rzecznicznych, – Wskazanie na cele rzecznictwa, – Znajomość rodzajów rzeczników bibliotecznych i form współpracy z nimi. <p>Opanowane umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Posługiwanie się narzędziami rzecznicznymi,

	<ul style="list-style-type: none"> – Współpraca z rzecznikami bibliotecznymi, – Budowanie strategii rzeczniczych, – Budowanie planu rzeczniczego.
Metody i kryteria oceniania	Zajęcia zaliczone zostają na podstawie wykonanych w grupach i przedstawionych strategii rzecznictwa oraz planów rzeczniczych.
Sposób zaliczenia	Zaliczenie na ocenę
Literatura	<ol style="list-style-type: none"> 1. Craft M. A.: <i>The funding game : rules for public library advocacy</i>. New York 1999. 2. <i>Working for five star libraries : international perspectives on a century of public library advocacy and development</i>, edited by Marian Koren. Leidschendam, cop. 2008. 3. Lee Dellinger L. K.: <i>A values-based approach to successful library advocacy</i>. [W:] <i>The library PR handbook : high-impact communications</i>, edited by Mark R. Gould. Chicago 2009. 4. Wand P. A.: <i>Rzecznictwo w sprawie bibliotek (library advocacy), kampania na rzecz studentów "American University"</i>. "EBIB" 2006, nr 2. [Dostępne w World Wide Web: http://ebib.info/2006/72/wand.php]. 5. Gorman M.: <i>Library advocacy : a presentation at the 52nd National Conference of the Associazione italiana biblioteche "Le politiche delle biblioteche in Italia. I servizi"</i> Roma, San Michele di Ripa Grande. [Dostępne w World Wide Web: http://mg.csufresno.edu/papers/LIBRARY_ADVOCACY.pdf]. 6. <i>Dobre praktyki</i>. [W:] Hejda A., Kozłowska B.: <i>Przestrzeń dla mieszkańców z inicjatywą</i>. Warszawa 2010, s. 75-80. [Dostępne w World Wide Web: http://www.biblioteki.org/repository/PLIKI/DOKUMENTY/PODRE CZNIKI/Specialistyczne/Przestren_dla_mieszkancow_z_inicjatywa.pdf]. 7. Jasicki K., Molęda-Zdziech M., U. Kurczewska: <i>Lobbing. Sztuka skutecznego wywierania wpływu</i>. Kraków 2005. 8. Habs A., Hejda A., Komarnicka K. [et al.]: <i>Planowanie pracy biblioteki</i>. Warszawa 2009. [Dostępne w World Wide Web: http://www.biblioteki.org/repository/PLIKI/DOKUMENTY/PODRE CZNIKI/PLANOWANIE_PRACY_BIBLIOTEKI_FINAL.pdf].
Data/Miejsce/ Podpis autora sylabusa przedmiotu	Warszawa 27.11.2011
Data/Miejsce/ Podpis Autora Programu Studium	Warszawa, 28.11.2011

Nazwa pola	Komentarz
Nazwa przedmiotu	Zarządzanie małymi bibliotekami publicznymi
Nazwisko osoby zgłaszającej przedmiot	dr hab. Małgorzata Kisilowska
Dane kontaktowe osoby zgłaszającej/prowadzącej	Email: emka@uw.edu.pl , Tel. 22 5523715
Cykl dydaktyczny, w którym przedmiot jest realizowany	Semestr I i II
Skrócony opis przedmiotu	<p>Przedmiot na celu przekazanie studentom wiedzy dotyczącej teorii zarządzania małymi bibliotekami publicznymi oraz przykładów tzw. dobrych praktyk. Student po jego zrealizowaniu zna teoretyczne podstawy zarządzania małą biblioteką publiczną i jego specyfikę wynikającą z pracy w małej, publicznej placówce usług niedochodowych, w niewielkim zespole, w zawodzie usług społecznych, wymagającej elastyczności i współpracy z wszystkimi partnerami z otoczenia zewnętrznego biblioteki.</p> <p>Podjęmowana tematyka obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do teorii zarządzania (pojęcia, procesy, funkcje); – organizacja pracy bibliotecznej: podstawowe funkcje, struktury i procesy biblioteczne, macierzowy podział zadań; – dokumentacja biblioteczna; – bibliotekarze jako grupa zawodowa, kompetencje i kwalifikacje (w tym specjalne kompetencje menedżera), praca w niewielkim zespole; – analiza otoczenia biblioteki: społeczność lokalna, instytucje, uwarunkowania prawne, finansowe, szersze tło społeczne, ekonomiczne, polityczne i kulturalne; – zarządzanie biblioteką jako instytucją publiczną (niedochodową), samorządową; – zarządzanie biblioteką jako instytucją kultury (w świetle obserwowanych przemian życia kulturalnego w Polsce), – małe biblioteki publiczne w strukturze krajowej sieci bibliotecznej – funkcjonowanie w obrębie większej struktury; – standardy krajowe i międzynarodowe (w tym IFLA) mające zastosowanie w MBP, dotyczące bezpośrednio lub pośrednio bibliotekarstwa publicznego; – misja, wizja, strategia, planowanie działań i podejmowanie decyzji; – etyka zawodów bibliotekarza i pracownika informacji; – kultura organizacyjna w bibliotekach: wprowadzenie w teorię, przykłady dobrych praktyk; – teoria i praktyka zarządzania jakością w bibliotekach (Total Quality Management, Quality Assurance, Servqal); – ocena działalności bibliotecznej (wskaźniki); – zarządzanie projektami bibliotecznymi i informacyjnymi, współpraca w tym zakresie; – marketing biblioteczny – teorie, pojęcia, specyfika marketingu

	usług niedochodowych, marketing relacji, marketing wirtualny, kształtowanie wizerunku biblioteki – analiza dobrych praktyk.
Forma zajęć	Przedmiot realizowany jest w formie: wykład – 4 h konwersatorium – 4 h
Pełny opis przedmiotu	<p>Przedmiot „Zarządzanie małymi bibliotekami publicznymi” ma na celu przygotowanie studentów do sprawnego i skutecznego zarządzania placówkami lokalnymi, zgodnie z najnowszymi kierunkami rozwoju badań w zakresie organizacji i zarządzania.</p> <p>Student po jego zrealizowaniu zna teoretyczne podstawy zarządzania małą biblioteką publiczną i jego specyfikę wynikającą z pracy w małej, publicznej placówce usług niedochodowych, w niewielkim zespole, w zawodzie usług społecznych, wymagającej elastyczności i współpracy z wszystkimi partnerami z otoczenia zewnętrznego biblioteki. Właściwe zarządzanie jest warunkiem partnerskiej współpracy z innymi podmiotami środowiska lokalnego (także w sferze wirtualnej, np. w zakresie e-administracji), a dla mieszkańców wsparciem i punktem odniesienia w zakresie samoorganizacji społecznej. Organizacja pracy bibliotecznej warunkuje funkcjonalny dostęp do zasobów bibliotecznych różnego typu (w tym multimedialnych), promocję kultury i czytelnictwa oraz poprawną realizację obsługi potrzeb informacyjnych (w tym dotyczących informacji lokalnej) różnych grup użytkowników (w tym dzieci, młodzieży, seniorów, wykluczonych itd.).</p> <p>Treści przekazywane na wykładach:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie do teorii zarządzania (pojęcia, procesy, funkcje) – krótkie przedstawienie rozwoju teorii zarządzania mających swoje odzwierciedlenie w bieżącej codziennej praktyce publicznych instytucji kultury; podstawowe pojęcia i ich definicje; omówienie procesów zarządczych z podkreśleniem ich cyklicznego charakteru oraz znaczenia ewaluacji; – zarządzanie biblioteką jako instytucją kultury w świetle obserwowanych przemian życia kulturalnego w Polsce – zmiany form uczestnictwa w kulturze, problemy z badaniem tegoż wynikające z niedopasowania wskaźników, odejście od hierarchicznego rozróżniania na kulturę wysoką i niską, kultura 2.0 i modele zarządzania wobec potrzeb użytkownika XXI w.; – małe biblioteki publiczne w strukturze krajowej sieci bibliotecznej – funkcjonowanie w obrębie większej struktury, zależności hierarchiczne – wady i zalety, podział zadań; – analiza otoczenia biblioteki: charakterystyka socjologiczna społeczności lokalnej, funkcjonujące instytucje (nie tylko kultury i edukacji), uwarunkowania prawne, finansowe, szersze tło społeczne, ekonomiczne, polityczne i kulturalne; analiza SWOT potencjału bibliotecznego w konkretnych środowiskach; – zarządzanie biblioteką jako instytucją publiczną (niedochodową, usługową), samorządową – konieczność dostosowania teorii z zakresu organizacji i zarządzania do specyfiki tego rodzaju placówki; – standardy krajowe i międzynarodowe (w tym IFLA) mające

zastosowanie w małych bibliotekach publicznych, dotyczące bezpośrednio lub pośrednio bibliotekarstwa publicznego – np. obsługi szczególnych grup użytkowników, współpracy z innymi instytucjami kultury;

- etyka zawodów bibliotekarza i pracownika informacji – dylematy etyczne najczęściej spotykane w praktyce bibliotekarstwa publicznego w kontekście pracy ze zbiorami i użytkownikami, w kontaktach zewnętrznych;
- kultura organizacyjna w bibliotekach: wprowadzenie w teorię, kultura organizacyjna w bibliotekach – ogólnie i dla bibliotekarstwa publicznego, ewolucja kultury organizacyjnej w kontekście społecznym, przykłady dobrych praktyk;
- teoria i praktyka zarządzania jakością w bibliotekach (Total Quality Management, Quality Assurance, Servqal) – omówienie badań polskich i zagranicznych; ewaluacja działalności bibliotecznej (wskaźniki);
- zarządzanie projektami bibliotecznymi i informacyjnymi – wprowadzenie teoretyczne.

Treści przekazywane na konwersatoriach:

- organizacja pracy bibliotecznej: podstawowe funkcje, struktury i procesy biblioteczne – rozwój w ujęciu historycznym i podejście nowoczesne; droga dokumentu w bibliotece; uwarunkowania udostępniania zapośredniczonych źródeł informacji (w środowisku wirtualnym); macierzowy podział zadań wśród bibliotekarzy;
- dokumentacja biblioteczna: dokumenty związane z ekonomiką i prakseologią biblioteczną;
- bibliotekarze jako grupa zawodowa, kompetencje i kwalifikacje (w tym specjalne kompetencje menedżera), praca w niewielkim zespole; elastyczność; rozwój zawodowy i uczenie się przez całe życie; systemy motywacyjne; bibliotekarstwo jako zawód usług społecznych a problem wypalenia zawodowego; próba opracowania zbioru kompetencji dla pracownika małej biblioteki publicznej;
- misja, wizja, strategia, planowanie działań i podejmowanie decyzji – analiza dostępnych tekstów, próby sformułowania misji i wizji dla wybranych placówek przykładowych; uwarunkowania procesów decyzyjnych;
- analiza SWOT potencjału bibliotecznego w konkretnych środowiskach – punkt odniesienia dla strategii, planowania, procesów decyzyjnych;
- zarządzanie projektami bibliotecznymi i informacyjnymi – przygotowanie projektów bibliotecznych, opracowanie ścieżki krytycznej dla projektów; współpraca z innymi instytucjami społeczności lokalnej w realizacji projektów;
- marketing biblioteczny – teorie, podstawowe pojęcia, specyfika marketingu usług niedochodowych, marketing relacji, marketing wirtualny, kształtowanie wizerunku biblioteki – analiza dobrych praktyk.

Oczekiwane efekty uczenia się	<p>Osiągnięta wiedza:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna podstawowe pojęcia i teorie zarządzania, – potrafi nazwać i wymienić we właściwej kolejności podstawowe etapy procesu zarządczego, – umie opisać specyfikę biblioteki jako niedochodowej, publicznej instytucji kultury – w kontekście współczesnych uwarunkowań rozwoju kultury i uczestnictwa w kulturze, – potrafi wskazać miejsce małej biblioteki publicznej w strukturze krajowej sieci bibliotecznej i nazwać wynikające z tego korzyści i obciążenia, – zna drogę dokumentu w bibliotece i dokumentację towarzyszącą pracy bibliotecznej, – zna najważniejsze standardy pracy bibliotek publicznych, potrafi wskazać instytucje je wprowadzające, – zna kodeks etyczny bibliotekarza i pracownika informacji, – zna zasady pracy projektowej, – potrafi nazwać rodzaj kultury organizacyjnej charakterystycznej dla bibliotek publicznych (i konkretnych wybranych placówek), – posiada wiedzę z zakresu różnych teorii zarządzania jakościowego w bibliotekach, zna związane z nimi wskaźniki i narzędzia badawcze. <p>Opanowane umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – umie sformułować misję i wizję dla (konkretnej) małej biblioteki publicznej, – potrafi zanalizować środowisko lokalne w kontekście potencjału bibliotecznego, – umie opracować bieżącą strategię oraz zaplanować działania w konkretnie określonej przyszłości, – przygotuje zestaw kompetencji wymaganych od pracownika małej biblioteki publicznej, przeprowadzi proces rekrutacyjny, – dobierze szkolenia potrzebne do rozwoju zawodowego bibliotekarza w świetle specyficznych potrzeb placówki, – regularnie przeprowadzi ocenę okresową, – realizuje system motywacyjny, wykorzystując bodźce materialne (w miarę możliwości) i niematerialne, – umie rozpoznać i próbować rozwiązywać dylematy etyczne związane z pracą małych bibliotek publicznych, – umie zaproponować i współpracować w realizacji zadań projektowych, – przygotuje ofertę promocyjną bibliotek.
Metody i kryteria oceniania	Zaliczenie: pisemne (praca semestralna)
Sposób zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Literatura	<p>Wykład:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Biliński L., Biblioteki publiczne końca XX wieku. Warszawa 2001. 2. Bryson J., Effective library and information centre management. Aldershot 1990. 3. Georgy U., Systematic Innovation Management as a Marketing

Strategy for Libraries. W: World Library and Information Congress: 76 IFLA General Conference and Assembly. 10-15.08.2010, Gothenburg, Sweden. [online]

4. Głowacka E., Benchmarking w bibliotekach. „Bibliotekarz” 2005 nr 2 s. 23-28.
5. Głowacka E., Studium zastosowania kompleksowego zarządzania jakością (TQM) w bibliotekoznawstwie i informacji naukowej. Toruń 2000.
6. Juchnowicz M., red., Elastyczne zarządzanie kapitałem ludzkim w organizacji wiedzy. Warszawa 2007.
7. Kemp I., Wildhardt T., red., Zarządzanie biblioteką : najnowsze kierunki w bibliotekarstwie brytyjskim: wybór tekstów. Warszawa 1998.
8. Kolderup Flaten T., red., Management, marketing and promotion of library services based on statistics, analyses and evaluation. München 2006.
9. Lynch B.P. red., Management strategies for libraries : a basic reader. New York – London 1985.
10. Marzec D., Marzec P., red., Marketing wyzwaniem dla współczesnej biblioteki. Lublin 2006.
11. Wojciechowska M., Zarządzanie zmianami w bibliotece. Warszawa 2006.
12. Wojciechowska M., red., Marketing biblioteczny: rozważania, dyskusje, konteksty. Gdańsk 2007.
13. Wojciechowski J., Biblioteczna wartość naddana. Kraków 2006.
14. Wojciechowski J., Biblioteka w komunikacji społecznej. Warszawa 2010.
15. Wojciechowski J., Organizacja i zarządzanie w bibliotekach. Warszawa – Kraków 1997.
16. Zarządzanie strategiczne i marketingowe w bibliotekach. Poznań 2004.
17. Zybert E.B., Kultura organizacyjna w bibliotekach: nowe i stare idee w zarządzaniu biblioteką. Warszawa 2004.

Konwersatorium:

1. Augustyn R., Kawecka U., System identyfikacji wizualnej biblioteki jako element komunikacji z czytelnikiem. „Biuletyn EBIB” 2011 nr 5.
2. Brzezińska-Stec H., Kudrawiec J., red., Marketing wewnętrzny i zarządzanie zasobami ludzkimi w bibliotece. II ogólnopolska konferencja naukowa. Białystok, 24-26.06.2009. Białystok 2010.
3. Budnik M., Marketing w bibliotece. „Bibliotekarz Podlaski” 2007/2008 nr 15/16 s. 134-138.
4. Chapska J., Figiel G., red., Jakość bibliotek w naszych rękach: materiały z V Forum Młodych Bibliotekarzy, Lublin, 9-10 września 2010 r. Lublin – Warszawa 2010.
5. Domańska K. et al., red., Bibliotekarz : uniwersalność i innowacyjność profesji. Bydgoszcz 2009.
6. Kamińska J., Żołędowska-Król B., red., Zarządzanie kadrami w bibliotece. Warszawa 2008.

	<p>7. Kołodziejska J., Biblioteka w komunikacji społecznej. Warszawa 2010.</p> <p>8. Mielczarek E., red., Innowacyjność organizacyjna i zawodowa w bibliotekach: materiały z konferencji bibliotekarzy województwa lubuskiego "Organizacja i zarządzanie biblioteką", Kalsk, 21-22 września 2004 r. Zielona Góra 2005.</p> <p>9. Pioterek P., Budowanie efektywnego zespołu w bibliotece. Warszawa 2008.</p> <p>10. Wojciechowska M., Zjawisko lojalności wśród klientów bibliotek. „Bibliotheca Nostra” 2010 nr 1 s. 84-95.</p> <p>11. Żołądowska-Król B., Wizerunek biblioteki publicznej. Katowice 2006.</p>
Data/Miejsce/ Podpis autora sylabusu przedmiotu	Warszawa 21.11.2011
Data/Miejsce/ Podpis Autora Programu Studium	Warszawa 28.11.2011

#

#

#

Nazwa pola	Komentarz
Nazwa przedmiotu	Młody użytkownik w bibliotece: usługi, promocja, kolekcja.
Nazwisko osoby zgłaszającej przedmiot	dr Dorota Grabowska, adiunkt
Dane kontaktowe osoby zgłaszającej/prowadzącej	Tel. 600 505 662 , d.grabowska@uw.edu.pl
Cykl dydaktyczny, w którym przedmiot jest realizowany	Semestr II
Skrócony opis przedmiotu	<p>Celem przedmiotu jest omówienie najważniejszych tendencji w rozwoju bibliotek publicznych dla dzieci i młodzieży, ze szczególnym zwróceniem uwagi na realizowane przez nie formy i metody pracy. Na wstępie przedstawione zostaną problemy związane z kształtowaniem się zainteresowań czytelniczych w różnych fazach rozwoju człowieka. Scharakteryzowane zostaną międzynarodowe wytyczne dotyczące bibliotek dla dzieci i młodzieży. Międzynarodowa Federacja Bibliotekarskich Stowarzyszeń i Instytucji (IFLA) wydała dokumenty, które wyznaczają kierunki rozwoju zarówno dla bibliotek dla dzieci do 3 lat, dla dzieci jak i dla młodzieży. Podkreślone zostaną elementy związane z organizacją i działalnością tego typu placówek. Uszczegółowione zostaną działania bibliotek dla młodzieży, ze względu na specyficzne potrzeby tej grupy użytkowników. Ukazane zostaną powiązania działalności bibliotek młodzieżowych z koncepcją Biblioteki 2.0. Teoretyczne rozważania zostaną zilustrowane konkretnymi przykładami rozwiązań, zaczerpniętymi z działalności bibliotek na świecie i w Polsce. Omówione zostaną również kryteria podziału form i metod (różne ich klasyfikacje), ze szczególnym zwróceniem uwagi na formy zespołowe i metody problemowe (aktywizujące), które dobrze sprawdzają się w pracy z młodym użytkownikiem. W ramach ćwiczeń uczestnicy zapoznają się z wybranymi metodami aktywizującymi (projekt, lista pytań, studium przypadku, burza mózgów, gry integracyjne, drama itp.) i przygotowują konspekt konkretnego przedsięwzięcia, które może być zrealizowane wśród młodych użytkowników biblioteki.</p>
Forma zajęć	<ul style="list-style-type: none"> – wykładu – 4 godz. – ćwiczeń – 4 godz.
Pełny opis przedmiotu	<p>Bardzo ważną grupą użytkowników bibliotek publicznych, również małych bibliotek gminnych, są dzieci i młodzież. Praca z dziećmi i młodzieżą jest wyodrębnionym obszarem działania w Programie Rozwoju Bibliotek, określanym jako „Menu 8”. Punktem wyjścia tego programu jest postrzeganie biblioteki, jako miejsca czytania, działania, a także jako przyjaznego miejsca spotkań, lokalnego centrum aktywności i integracji dla wszystkich, również dla dzieci i młodzieży. W sondażu przeprowadzonych przez PTB OW wśród bibliotekarzy pracujących w małych bibliotekach gminnych, Metodyka pracy z czytelnikiem została wymieniona wśród najbardziej przydatnych przedmiotów wykładanych w trakcie studiów. Przedmiot realizowany będzie w formie wykładu i ćwiczeń.</p>

Wykład:

1-2 godz.

Kształtowanie się zainteresowań czytelniczych

Uczestnicy zapoznani zostaną z idealnym modelem kształtowania się zainteresowań czytelniczych na tle faz rozwoju człowieka. Ukazana zostanie również ważna rola biblioteki w inicjacji czytelniczej, obok rodziny i szkoły. Przedstawione zostanie również 10 praw D. Pennaca: prawo do nieczytania, prawo do przeskakiwania stron, prawo do nie kończenia książki, prawo do czytania jeszcze raz, prawo do czytania byle czego, prawo do bovaryzmu, prawo do czytania byle gdzie, prawo do czytania na wrywki, prawo do czytania na głos, prawo do milczenia. Esej Pennaca wyraźnie wskazuje na potrzeby młodych ludzi i przekłada się również na działalność bibliotek.

Międzynarodowe wytyczne dotycząc bibliotek dla dzieci i młodzieży.

Omówione zostaną międzynarodowymi wytyczne opracowane przez Międzynarodową Federację Stowarzyszeń Bibliotekarskich i Instytucji (IFLA) : *Wytyczne IFLA dla bibliotek obsługujących niemowlęta i małe dzieci (do 3 lat)*, *Wytyczne dotyczące usługi w bibliotekach dla dzieci*, *Wytyczne dla bibliotek obsługujących młodzież*, *Deklaracja „Internet i biblioteki dla dzieci*. Szczególna uwaga zwrócona zostanie na specyfikę pracy z młodzieżą i wynikające z tego powodu konsekwencje w aranżacji wnętrza, zbiorach, predyspozycjach personelu i szczególnie w działalności. Ukazane zostaną powiązania założeń organizacyjnych bibliotek młodzieżowych z koncepcją Biblioteki 2.0. Teoretyczne rozważania zostaną uszczegółowione przedstawieniem konkretnych rozwiązań i działań w bibliotekach angielskich, niemieckich, amerykańskich, w krajach skandynawskich, ale również polskich. Dobre praktyki pozwolą na zobrazowanie, a równocześnie potwierdzenie słuszności kierunków rozwoju nakreślonych w wytycznych.

3-4 godz.

Formy i metody pracy w bibliotece.

Kolejne zagadnienia będą dotyczyły podziału form i metod wykorzystywanych w pracy z użytkownikiem dziecięcym i młodzieżowym w bibliotece. Wyjaśnione zostaną pojęcia: metodyka, forma, metoda. Zaprezentowany zostanie rozwój metod pracy od słownych (podających), przez oglądowe (eksponujące), praktyczne po programowane i problemowe. Nacisk położony zostanie na metody problemowe, a wśród nich na metody aktywizujące. Zaprezentowane zostaną również różne kryteria podziału form pracy, m.in. według procesu komunikacji. Klasyfikacja ta została stworzona przez J. Wojciechowskiego, który stosując to kryterium wyróżnił formy: indywidualne, poglądowe, zbiorowe, zespołowe. Ze względu, że w pracy z młodzieżą najlepiej sprawdzają się formy zespołowe i metody problemowe to im poświęcona zostanie szczególna uwaga. Omówione zostaną również konkretne przykłady ciekawych działań realizowanych w pracy z młodzieżą (kluby czytelnicze, grupy i kluby dyskusyjne, tematyczne spotkania informacyjne, spotkania z ciekawymi ludźmi, przedstawienia – teatr, muzyka sztuka, programy

	<p>współpracy z organizacjami i grupami lokalnymi, własna twórczość młodzieży, warsztaty twórcze, debaty wokół książek, akcje promocyjne książek, czytania i biblioteki itp.</p> <p><u>Ćwiczenia:</u> 4 godz.</p> <p>Wykorzystana zostanie technika grup eksperckich. Uczestnicy podzieleni zostaną na grupy, każda z nich otrzyma charakterystykę jednej – wybranej metody aktywizującej (projekt, studium przypadku, lista pytań, burza mózgów, zabawy integracyjne itp.). Zadaniem każdej grupy będzie zapoznanie się z przygotowanym tekstem i uzupełnienie go własnymi doświadczeniami i posiadaną wiedzę. Zostaną wykształceni „eksperci” od danej metody. Następnie nastąpi wymieszanie grup w taki sposób, aby w każdej „nowej” grupie znalazł się „ekspert” od innej metody. Każdy przekazuje zdobyte przez siebie informacje innym. W ten sposób wszyscy usłyszą o wszystkich metodach. Kolejny etap to powrót do grup wyjściowych (eksperckich), podzielenie się doświadczeniami w przekazywaniu informacji o danej metodzie, wyjaśnienie wszelkich wątpliwości a następnie przygotowanie konspektu konkretnego działania z młodzieżą, w trakcie którego zostanie wykorzystana dana metoda. Konspekt powinien zawierać następujące elementy: cele, metody, formy, przebieg.</p> <p>Ostatnim etapem będzie zaprezentowanie metody przez każdą z grup „ekspertów” i własnego pomysłu przed pozostałymi uczestnikami. Na zakończenie uczestnicy podzielą się wrażeniami z pracy techniką grup eksperckich, omówione zostaną jeszcze raz jej kolejne etapy. W podsumowaniu przedstawione zostaną wady i zalety metod aktywizujących.</p>
<p>Oczekiwane efekty uczenia się</p>	<p><u>Wiedza:</u> Ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą terminologię, teorie i metodologię z zakresu informacji naukowej i bibliotekoznawstwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna teorie dotyczące faz rozwoju i kształtowania się zainteresowań czytelniczych, – wyjaśnia terminy związane z metodyką pracy, – przedstawia i wyjaśnia 10 praw D. Pennaca – zna podziały form i metod pracy. <p>Ma wiedzę o powiązaniach informacji naukowej i bibliotekoznawstwa z innymi naukami i dyscyplinami naukowymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia powiązania metodyki bibliotecznej z pedagogiką, psychologią i komunikacją społeczną. <p>Ma wiedzę o głównych kierunkach rozwoju i najważniejszych osiągnięciach w zakresie informacji naukowej i bibliotekoznawstwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia kierunki rozwoju bibliotek dla dzieci i młodzieży nakreślone w międzynarodowych wytycznych, – wyjaśnia rozwój metod pracy. <p><u>Umiejętności:</u> Umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opanowuje wiedzę dotyczącą metod aktywizujących, dzieli się nią

	<p>z innymi i potrafi ją wykorzystać w konkretnym działaniu.</p> <p>Posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów, oraz formułowania wniosków:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi ocenić technikę grup eksperckich i przedstawić wady i zalety metod aktywizujących. <p>Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, dotyczących zagadnień szczegółowych z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł:</p> <ul style="list-style-type: none"> – prezentuje wybraną metodę i konspekt. <p>Potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pracuje technika grup eksperckich. <p>Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przygotowuje konspekt działań ukierunkowanych na młodego użytkownika biblioteki. <p>Efekty związane z wiedzą osiągnane będą przede wszystkim na wykładzie, ćwiczenia umożliwiają zdobycie wiedzy dotyczącej metod aktywizujących, ale ukierunkowane są na efekty związane z umiejętnościami i kompetencjami społecznymi.</p>
Metody i kryteria oceniania	Zaliczenie: ustne – omówienie wybranej metody i przygotowanego konspektu.
Sposób zaliczenia	Zaliczenie na ocenę
Literatura	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Animacja czytelnictwa dziecięcego</i>. Płock 2004. 2. <i>Biblioteki dla młodych klientów – scenariusz</i>. Bertelsman [2005]. 3. Dzierzgowska Irena: <i>Jak uczyć metodami aktywnymi</i>. Warszawa 2004. 4. Grabowska Dorota: <i>Biblioteki dla młodzieży w Polsce i na świecie</i>. „Poradnik Bibliotekarza” 2011 nr 12, dodatek „Świat Książki Dziecięcej” s. 1-3. 5. Grabowska Dorota: <i>Metody aktywizujące w pracy nauczyciela bibliotekarza</i>. W: <i>Bibliologia, biblioteki, bibliotekarze</i>. Warszawa 2005 s. 149-161 <Nauka – Dydaktyka – Praktyka>76. 6. Grabowska Dorota: <i>Metody pracy z czytelnikiem dziecięcym w świetle międzynarodowych wytycznych</i>. W: <i>Biblioteki w systemie kultury jednoczącej się Europy</i>. Warszawa 2007, s. 177-190. <Nauka-Dydaktyka-Praktyka> 95. 7. Grabowska Dorota: <i>Projekt jako metoda godna polecenia dla bibliotekarzy</i>. W: <i>Książka, biblioteka, informacja w kręgu kultury i edukacji</i>. Warszawa 2008, s. 242-250. <Nauka-Dydaktyka-Praktyka> 104. 8. Lewandowicz-Nosal Grażyna: <i>Biblioteki dla dzieci wczoraj i dziś. Poradnik</i>. Warszawa 2008. <Biblioteczka Poradnika bibliotekarza> 11 9. Papuzińska Joanna: <i>Biblioteki w służbie dzieciom</i>. W: <i>Biblioteka w otoczeniu społecznym</i>. Warszawa 2000, s. 52-77.

	<p>10. Papuzińska Joanna: <i>Dziecięce spotkania z literaturą</i>. Warszawa 2007.</p> <p>11. Pennac Daniel: <i>Jak powieść</i>. Warszawa 2007.</p> <p>12. Wojciechowski Jacek: <i>Praca z użytkownikiem w bibliotece</i>. Warszawa 2000. <Nauka – Dydaktyka – Praktyka> 41.</p> <p>13. Zając Michał: <i>Biblioteki i młodzież „przyjaciele, wrogowie, nieznajomi”?</i> W: <i>Biblioteka w otoczeniu społecznym</i>. Warszawa 2000 s. 78-95.</p> <p>14. Zając Michał: <i>Rola biblioteki w systemie promocji niekomercyjnej</i>. W: <i>Promocja książki dziecięcej. Poradnik akademicki</i>. Warszawa 2000 s. 92-123. <Nauka – Dydaktyka – Praktyka> 42</p> <p>15. Zybert Elżbieta Barbara: <i>Działalność IFLA na rzecz popularyzacji książki i czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży</i>. W: <i>Ocalone królestwo: twórczość dla dzieci – perspektywy badawcze – problemy animacji</i>. Warszawa 2009 s. 361-378.</p>
Data/Miejsce/ Podpis autora sylabusa przedmiotu	Warszawa 24.11.2011
Data/Miejsce/ Podpis Autora Programu Studium	Warszawa 28.11.2011

#

Nazwa pola	Komentarz
Nazwa przedmiotu	Usługi dla seniorów w małych bibliotekach publicznych
Nazwisko osoby zgłaszającej przedmiot	dr Dorota Grabowska, adiunkt,
Dane kontaktowe osoby zgłaszającej/prowadzącej	Tel. 600 505 662 , d.grabowska@uw.edu.pl
Cykl dydaktyczny, w którym przedmiot jest realizowany	II Semestr
Skrócony opis przedmiotu	<p>Seniorzy są jedną z najważniejszych grup docelowych dla małych bibliotek publicznych. Na taką pozycję składa się kilka przyczyn. Seniorzy mają większy kapitał wolnego czasu , w rezultacie zmian cywilizacyjnych osoby starsze są sprawniejsze niż niegdyś, mogą brać czynny udział w kulturze i życiu społecznym. Jako (częstokroć) opiekunowie wnuków mogą stanowić pomost dla promocji użytkowania biblioteki dla innych członków rodziny.</p> <p>Zajęcia mają na celu przekazanie słuchaczom podstawowych informacji na temat uwarunkowań pracy bibliotecznej z osobami starszymi, wiedzy na temat form i metod tego rodzaju działań, sposobów ich skutecznego realizowania.</p>
Forma zajęć	<p>Przedmiot realizowany jest w formie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykładu – 4 godziny – konwersatorium - 4 godziny
Pełny opis przedmiotu	<p>Zajęcia składają się z dwóch wykładów (2x1,5 h.) o charakterze teoretycznym oraz dwóch zajęć konwersatoryjnych (2x1,5 h.).</p> <p>Wykład nr 1: Charakterystyka seniorów jako specyficznej grupy użytkowników biblioteki; czytelnictwo osób powyżej 60 roku życia (omówienie danych z badań IKICZ), szczególne wymagania związane z architekturą wnętrza biblioteki (bariery architektoniczne), projektowaniem bibliotecznych narzędzi informacyjnych (np. ustawienia OPACów ułatwiające korzystanie osobom niedowidzącym lub obciążonym innymi niesprawnościami typowymi dla podeszłego wieku), polityka kształtowania kolekcji bibliotecznej (rozpoznanie potrzeb czytelniczych, typowy repertuar czytelniczy). Poszukiwanie organizacji wspierających pracę biblioteczną na rzecz osób starszych (służba zdrowia, pomoc społeczna).</p> <p>Wykład nr 2: Praca z Seniorami w małych bibliotekach gminnych. Omówienie form pracy indywidualnej (wywiad, akcje „książka na telefon”), zbiorowych (spotkania z ciekawymi ludźmi, wykłady, prezentacje etc.) quasi zbiorowych (wystawy biblioteczne, tworzenie specjalnych materiałów informacyjno-promocyjnych: ulotki, plakaty, specjalne zakładki na stronach biblioteki), zespołowe (tworzenie Dyskusyjnych Klubów Książki, kursów komputerowych, kursów internetowych etc.). Podjęta zostanie tematyka działań biblioteki skierowanych do dzieci i do Seniorów (Dni Babci , Dziadka, wspólne czytania w bibliotece etc.</p>

	<p>Konwersatorium nr 1: Dyskusje na temat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Identyfikowania specyficznych dla danej małej społeczności lokalnej potrzeb seniorów. Jak biblioteka może na te potrzeby odpowiadać? 2. Organizowania działań promocyjnych skierowanych na przyciągnięcie seniorów do lokalnych bibliotek publicznych. (jakie stosować metody, narzędzia, media? Jak organizować skutecznie współpracę z zewnętrznymi organizacjami) <p>Konwersatorium nr 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dyskusja nad realizacjami poszczególnych form pracy z seniorami: zalety , wady , ograniczenia w zastosowaniu (kursy komputerowe, kluby dyskusyjne, spotkania kół zainteresowań, łączone formy pracy: seniorzy i wnuki). 2. Dyskusja (omówienie) casusów – konkretnych doświadczeń innych bibliotek. <p>Proponowany program przedmiotu odnosi się do „menu 8” , w szczególności do postulatów „promocja czytelnictwa i kultury”, poradnictwo w zakresie multimediiów, funkcjonalny dostęp do zasobów bibliotecznych , ale również – pośrednio - „praca z dziećmi i młodzieżą”</p> <p>Program realizuje również zasady zawarte w książce <u>Aktualizacja kształcenia akademickiego bibliotekarzy pracujących w małych bibliotekach gminnych</u> [red. E. Chuchro, M. Ochmański, M. Zająć], PTB OW, Warszawa, 2010; choćby poprzez zrealizowanie postulatu dotyczącego „jak największej liczby zajęć (...) w trybie proseminaryjnym, ćwiczeniowym czy konwersatoryjnym”.</p>
Oczekiwane efekty uczenia się	<p>Osiągnięta wiedza:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Słuchacz zna podstawowe wyznaczniki kierujące budową programu bibliotecznego dla osób starszych, – Posiada wiedzę na temat repertuaru czytelniczego osób starszych, – Zna formy i metody pracy bibliotecznej skierowane do Seniorów, – Zna przykłady (casusy) działań realizowanych w małych bibliotekach a skierowanych do seniorów, – Zna katalog organizacji, które mogą wesprzeć bibliotekę w organizacji działań dla Seniorów. <p>Opanowane umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Słuchacz potrafi zbadać potrzeby seniorów (potencjalne bądź rzeczywiste) skierowane w stronę biblioteki, – Słuchacz potrafi zbudować ofertę działań małej biblioteki gminnej skierowaną do seniorów, – Słuchacz potrafi zaprogramować działania promocyjne, aktywizujące zainteresowanie seniorów małą biblioteką publiczną.
Metody i kryteria oceniania	Zaliczenie: na podstawie obecności, znajomości lektur oraz aktywności na zajęciach
Sposób zaliczenia	zaliczenie bez oceny
Literatura	Artykuły zebrane w Nowym EBIBie, nr 98

	<p>(http://www.ebib.info/2008/98/):</p> <p>Renata Augustyn, Michał Fijał <i>Senior buszujący w bibliotece</i> Lidia Maria Jedlińska, <i>Biblioteki kreatorami przyszłości. Nowatorskie rozwiązania Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie w stymulowaniu aktywności osób starszych</i> Mirosława Gorczyńska <i>Projekt „Akademia e-Seniora” UPC i inne działania w zakresie edukacji komputerowej dla seniorów w Miejskiej Bibliotece Publicznej we Wrocławiu</i> Katarzyna Urbanowicz <i>Seniorzy a społeczeństwo wiedzy. Rola Biblioteki</i> Katarzyna Dettlaff-Lubiejewska <i>Rola biblioteki w edukacji czytelniczej osób starszych</i></p> <p>Artykuły zebrane w dodatkach do Poradnika Bibliotekarza : Biblioteka dla Seniorów nr 1 /2009: Mirosława Dobrowolska, <i>Biblioteka przyjaznym miejscem dla starszego człowieka</i> , s.1-2 Franciszek Czajkowski, <i>Usługi biblioteczne dla osób starszych – obowiązkiem biblioteki publicznej</i>, s.3-4 Mirosława Dobrowolska, <i>Seniorzy w bibliotekach wolskich w Warszawie</i>, s. 10-12 Tomasz Rutana, <i>Seniorzy on-line w jasielskiej bibliotece</i>, s. 12 Biblioteka dla Seniorów nr 2 /2009 Mirosława Dobrowolska, <i>Seniorzy w bibliotekach publicznych</i> , s. 1-4 Beata Tarnawska, <i>Międzybiblioteczna Komisja do Spraw Seniorów</i>, s.4-5 Beata Tarnawska, <i>Oferta Spotkań Klubowych Dla Seniorów w DBP we Wrocławiu</i>, s.5-7 Renata Rzepecka-Stenka, <i>Aktywni Seniorzy w Gdyńskiej Bibliotece</i>, s.7-8</p>
Data/Miejsce/ Podpis autora sylabusa przedmiotu	Warszawa 22.11.2011
Data/Miejsce/ Podpis Autora Programu Studium	Warszawa 28.11.2011

#

Nazwa pola	Komentarz
Nazwa przedmiotu	Informacja publiczna w małych bibliotekach w krajach rozwiniętych
Nazwisko osoby zgłaszającej przedmiot	Dr Mariusz Luterek, adiunkt
Dane kontaktowe osoby zgłaszającej/prowadzącej	792 860 508 , m.luterek@uw.edu.pl
Cykl dydaktyczny, w którym przedmiot jest realizowany	semestr II
Skrócony opis przedmiotu	<p>W ramach przedmiotu studenci poznają podstawowe zagadnienia i uwarunkowania związane z pośredniczeniem bibliotek publicznych w dostępie do informacji i usług publicznych w wybranych krajach rozwiniętych.</p> <p>Głównym założeniem zajęć jest przygotowanie studentów, przyszłych pracowników bibliotek gminnych, do pośredniczenia w dostępie do informacji i usług publicznych. Oznacza to konieczność zapoznania się z podstawami teoretycznymi, jednak największy nacisk położony zostanie na zagadnienia praktyczne.</p> <p>Student w ramach zajęć zapozna się z zasadami dostępu do informacji publicznej w wybranych krajach rozwiniętych, pozna strukturę e-government w tych państwach, dokona analizy zawartości wybranych serwisów internetowych, w tym bibliotek pośredniczących w dostępie do e-gov.</p> <p>W obszarze usług student zapozna się z mechanizmami ich realizacji, nauczy się inicjować usługi, w szczególności usługi wskazane do informatyzacji w pierwszej kolejności w dokumencie Wrota Polski (druga wersja projektu), a w tym: wystąpienie o zmianę dowodu osobistego, świadczenia urzędów pracy, zgłoszenie na policję, rozliczenia z urzędem skarbowym, zmiana miejsca zameldowania.</p> <p>Student zapozna się z głównymi źródłami informacji publicznej w Polsce i w Unii Europejskiej, ze szczególnym naciskiem na dostępne w wersji polsko-języcznej zasoby portalu EUROPA i powiązanych z nim baz danych. W obszarze e-uczestniczenia student zapozna się z mechanizmami konsultacyjnymi.</p> <p>W ramach zajęć zostaną także omówione różne modele pośredniczenia w e-gov przez biblioteki, w tym model amerykański, brytyjski, australijski, duński i niemiecki.</p> <p>W części warsztatowej studenci będą przygotowywać propozycje rozwiązań w tym obszarze dla własnych bibliotek (miejsc pracy), z uwzględnieniem ich specyfiki i zewnętrznych uwarunkowań.</p> <p>Zdobyta w ramach zajęć wiedza pozwoli na przygotowanie projektu zaplecza informacyjnego dla pracownika publicznej biblioteki gminnej w wybranej gminie w zakresie dostępu do informacji i usług publicznych. Pozyskana w ten sposób wiedza pozwoli studentom na zidentyfikowanie potencjalnych problemów i możliwych dla nich rozwiązań w tym obszarze.</p>
Forma zajęć	przedmiot realizowany jest w formie:

	<p>– wykładu – 4h – warsztatów – 4h</p>
<p>Pełny opis przedmiotu</p>	<p>Wykład: W ramach przedmiotu studenci poznają podstawowe zagadnienia i uwarunkowania związane z pośredniczeniem bibliotek publicznych w dostępie do informacji i usług publicznych w wybranych krajach rozwiniętych. Głównym założeniem zajęć jest przygotowanie studentów, przyszłych pracowników bibliotek gminnych, do pośredniczenia w dostępie do informacji i usług publicznych. Oznacza to konieczność zapoznania się z podstawami teoretycznymi, jednak największy nacisk położony zostanie na zagadnienia praktyczne. Student w ramach zajęć zapozna się z zasadami dostępu do informacji publicznej w wybranych krajach rozwiniętych, pozna strukturę e-government w tych państwach, dokona analizy zawartości wybranych serwisów internetowych, w tym bibliotek pośredniczących w dostępie do e-gov. W obszarze usług student zapozna się z mechanizmami ich realizacji, nauczy się inicjować usługi, w szczególności usługi wskazane do informatyzacji w pierwszej kolejności w dokumencie Wrota Polski (druga wersja projektu), a w tym: wystąpienie o zmianę dowodu osobistego, świadczenia urzędów pracy, zgłoszenie na policję, rozliczenia z urzędem skarbowym, zmiana miejsca zameldowania. Student zapozna się z głównymi źródłami informacji publicznej w Polsce i w Unii Europejskiej, ze szczególnym naciskiem na dostępne w wersji polsko-języcznej zasoby portalu EUROPA i powiązanych z nim baz danych. W obszarze e-uczestniczenia student zapozna się z mechanizmami konsultacyjnymi. W ramach zajęć zostaną także omówione różne modele pośredniczenia w e-gov przez biblioteki, w tym model amerykański, brytyjski, australijski, duński i niemiecki. Kolejne godziny zajęć będą obejmować następującą problematykę:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do systemów informacji publicznej (uwarunkowania prawne, a w tym ogólne zasady dostępu do informacji publicznej). System informacji publicznej w Polsce (BIP, ePUAP, Wrota Polski, usługi) 2. Pośredniczenie bibliotek publicznych w Polsce w dostępie do informacji i usług publicznych – przykłady dobrych praktyk, potencjalne bariery. 3. System informacji i usług publicznych Unii Europejskiej. Systemy informacji publicznej w USA, Wielkiej Brytanii, Danii, Australii, Niemczech – podobieństwa i różnice do systemu polskiego. 4. Rola bibliotek w dostępie do systemu informacji i usług publicznych – dyskusja nad przykładami najlepszych praktyk, zaczerpniętych z doświadczeń amerykańskich, australijskich, brytyjskich, duńskich i niemieckich. <p>Zdobyta w ramach zajęć wiedza pozwoli na przygotowanie projektu zaplecza informacyjnego dla pracownika publicznej biblioteki gminnej w wybranej gminie w zakresie dostępu do informacji i usług</p>

publicznych. Pozyskana w ten sposób wiedza pozwoli studentom na zidentyfikowanie potencjalnych problemów i możliwych dla nich rozwiązań w tym obszarze.

Warsztaty:

W części warsztatowej studenci będą przygotowywać propozycję rozwiązań w tym obszarze dla własnych bibliotek (miejsc pracy), z uwzględnieniem ich specyfiki i zewnętrznych uwarunkowań.

Zgodnie z tym założeniem student dokona oceny mechanizmów przedstawionych w części wykładowej i na ich podstawie przygotuje propozycję modelu pośredniczenia w dostępie do informacji i usług publicznych. Model taki będzie uwzględniać: charakterystykę usługobiorców (poziom podziału cyfrowego w gminie, w której działa biblioteka, a więc wybór nakierowania na podnoszenie kwalifikacji informatycznych, kompetencji informacyjnych, lub też zapewnianie dostępu do technologii), relacje pomiędzy biblioteką a instytucjonalnymi partnerami zewnętrznymi (dom kultury, urząd itp.), oraz możliwości kadrowe, lokalowe i finansowe biblioteki.

Zaproponowana tu warsztatowa forma zajęć pozwoli na zaangażowanie studentów w proces przygotowania niezbędnego zaplecza/warsztatu w zakresie informacji publicznej, co pozwoli na bardziej samodzielne poruszanie się w tym obszarze.

Dotychczas prowadzone na Uniwersytecie Warszawskim (i innych placówkach kształcących bibliotekarzy) zajęcia dotyczące systemów typu e-government najczęściej miały charakter teoretyczny (wyjątek – uruchomione w roku 2010/11 w IINiSB zajęcia fakultatywne). Absolwent mógł więc wykazać się wiedzą ogólną w tym obszarze, ale nie posiadał umiejętności praktycznych w zakresie budowania własnego zaplecza/warsztatu informacyjnego w odniesieniu do systemów informacji publicznej. Przedmiot, wykorzystując niektóre z zaleceń American Library Association dla kształcenia bibliotekarzy-specjalistów od e-government w związku z powyższym w sposób zasadniczy poszerza ofertę edukacyjną skierowaną do przyszłych bibliotekarzy-pracowników bibliotek gminnych.

Zakres tematyczny kursu mieści się w obszarze e-administracja, opisanym w publikacji „Miejsce dla obywateli – e-administracja”, wydanej w ramach serii „Aktywna Biblioteka”, Program Rozwoju Bibliotek, FRIS. W publikacji tej czytamy „Biblioteka publiczna może odegrać istotną rolę w ułatwianiu dostępu do e-administracji. (...) oprócz udostępnienia stanowisk komputerowych czy prostej pomocy technicznej i merytorycznej [biblioteka może zaoferować] pomoc w korzystaniu z e-usług. Tu może być potrzebny instruktaż dotyczący rejestrowania się na platformach urzędowych, tworzenia skrzynek kontaktowych, wypełniania formularzy elektronicznych, uzyskiwania i korzystania z podpisu elektronicznego, korzystania z elektronicznych skrzynek podawczych, uzyskiwania elektronicznego poświadczenia odbioru czy informacji, na jakim etapie znajduje się załatwiana sprawa, odbierania pism kierowanych przez urząd.”. Wszystkie te zagadnienia mieszczą się w projektowanym przedmiocie.

Zgodnie z wskazanymi w publikacji *Aktualizacja kształcenia*

	<p><i>akademickiego bibliotekarzy pracujących w małych bibliotekach gminnych</i>, proponowany przedmiot obejmuje zagadnienia nie omawiane dotychczas w ramach programu studiów licencjackich (problematyka e-government pojawia się w programie kształcenia realizowanym w Instytucie Informacji Naukowej UW dopiero na 2 roku uzupełniających studiów magisterskich).</p> <p>Jednocześnie proponowany przedmiot integruje wiedzę teoretyczną z zakresu ogólnie rozumianego bibliotekoznawstwa wokół pewnego szczególnego aspektu funkcjonowania małych bibliotek jakim jest przygotowanie ich do implementacji e-government).</p>
<p>Oczekiwane efekty uczenia się</p>	<p>Osiągnięta wiedza:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Student posiada wiedzę na temat podstawowych zagadnień i uwarunkowań związanych z funkcjonowaniem systemów informacji publicznej w Polsce: Biuletynu Informacji Publicznej oraz platformy e-PUAP, poprzez którą można zainicjować realizację usług publicznych. – Student zna zasady dostępu do informacji publicznej, zna strukturę Biuletynu Informacji Publicznej. – Student zna główne źródła informacji publicznej (poza BIP) w Polsce i w Unii Europejskiej, ze szczególnym naciskiem na dostępne w wersji polskojęzycznej zasoby portalu EUROPA i powiązanych z nim baz danych. – Student zna zagrożenia związane z pośrednictwem w dostępie do informacji i usług publicznych, a w tym zagrożenia związane z ponoszeniem odpowiedzialności oraz ochroną prywatności osób wykorzystujących komputery w bibliotece publicznej dla zrealizowania usługi publicznej. <p>Opanowane umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Student jest w stanie pełnić funkcję pośrednika w dostępie do informacji publicznej w gminie – potrafi pomóc w znalezieniu i zainicjowaniu usługi, jej monitorowaniu, i tam, gdzie to możliwe, zakończeniu. – Student potrafi przeprowadzić analizę zawartości stron podmiotowych BIP, wskazać błędy, niedostateczne rozwiązania informacyjne i zaproponować rozwiązania. – Student potrafi złożyć zapytanie o informację publiczną niedostępną w BIP. – Student potrafi inicjować usługi, w szczególności usługi wskazane do informatyzacji w pierwszej kolejności w dokumencie Wrota Polski (druga wersja projektu), a w tym: wystąpienie o zmianę dowodu osobistego, świadczenia urzędów pracy, zgłoszenie na policję, rozliczenia z urzędem skarbowym, zmiana miejsca zameldowania. – Student potrafi przygotować projekt zaplecza informacyjnego dla pracownika publicznej biblioteki gminnej w wybranej gminie w zakresie dostępu do informacji i usług publicznych i zrealizować go w praktyce.
<p>Metody i kryteria oceniania</p>	<p>projekt przygotowany przez studentów</p>

Sposób zaliczenia	zaliczenie na ocenę.
Literatura	<p>Wykład:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Badanie postaw przedstawicieli samorządu terytorialnego wobec Internetu: raport z badania ilościowego przeprowadzonego na zlecenie Ministerstwa Nauki i Informatyzacji, Polskiej Agencji Prasowej [online]. Pentor, Warszawa 2004. [Dostęp 03.10.2010]. Dostępny w World Wide Web: http://www2.mswia.gov.pl/download.php?s=1&id=1643. 2. Bernaczyk, Michał; Jabłoński, Mariusz: Praktyczne problemy wdrażania ustawy o dostępie do informacji publicznej. <i>Elektroniczna Administracja</i> 2006, Nr 6 (7), s. 2-19. 3. Butkiewicz, Marcin: Internet w instytucjach publicznych: zagrożenia prawne. Difin, Warszawa 2006. 4. Fiuk, Grzegorz: PESEL2: Przebudowa i integracja systemu rejestru państwowych. <i>Elektroniczna Administracja</i> 2006, Nr 5(6), s. 52-58. 5. Kaczorowska, Anna; Papińska-Kacperek, Joanna: e-Uслуги w jednostkach samorządu terytorialnego w Polsce na tle pozostałych krajów UE. [W:] Oleński, Józef [red.]: <i>Informatyka i administracja</i>. Polskie Towarzystwo Informatyczne, Katowice 2005, s. 189-200. 6. Luterek, Mariusz: e-Government. Systemy informacji publicznej. WAIP, Warszawa 2010. 7. Luterek, Mariusz: Systemy informacji publicznych. PTINT nr 3/4 2004. 8. Luterek, Mariusz: Ujednoczenie elektronicznych systemów informacji publicznej. [W:] Materska, Katarzyna [red.]: <i>Organizowanie środowiska informacji i wiedzy</i>. Wydawnictwo SBP, Warszawa 2008, s. 71-98. 9. Pawłowska, Agnieszka: Zasoby informacyjne w administracji publicznej w Polsce: problemy zarządzania. Wydawnictwo UMCS, Lublin 2002. 10. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej (Dz.U. z 2002 r. Nr 67 poz. 619) [online]. Internetowy System Aktów Prawnych, Warszawa 2002. [Dostęp 03.10.2010]. Dostępny w World Wide Web: http://isip.sejm.gov.pl/servlet/Search?todo=file&id=WDU20020670619&type=2&name=ATTX8R44 11. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej (Dz.U. 2007 Nr 10 poz. 68) [online]. Internetowy System Aktów Prawnych, Warszawa 2007. [Dostęp 03.10.2010]. Dostępny w World Wide Web: http://isip.sejm.gov.pl/servlet/Search?todo=file&id=WDU20070100068&type=2&name=D20070068.pdf. 12. Ustawa o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2001 r. Nr 112 poz. 1198) [online]. Internetowy System Aktów Prawnych, Warszawa 2001. [Dostęp 03.10.2010]. Dostępny w World Wide Web: http://isip.sejm.gov.pl/servlet/.

	<p>Search?todo=file&id=WDU20011121198&type=3&name=D20011198Lj.pdf.</p> <p>Warsztaty:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Miejsce dla obywateli: e-administracja</i> [online]. FRSI, Warszawa 2010. [Dostęp 23.11.2011]. Dostępny w World Wide Web: http://www.biblioteki.org/repository/PLIKI/DOKUMENTY/PODRECZNIKI/Specjalistyczne/Miejsce_dla_obywateli_e_administracja.pdf
Data/Miejsce/ Podpis autora sylabusa przedmiotu	Warszawa, 23 listopada 2011.
Data/Miejsce/ Podpis Autora Programu Studium	Warszawa, 28 listopada 2011.

#

#

Nazwa pola	Komentarz
Nazwa przedmiotu	Wprowadzenie do zagadnień licencji Creative Commons
Nazwisko osoby zgłaszającej przedmiot	Mgr Jacek Włodarski , asystent
Dane kontaktowe osoby zgłaszającej/prowadzącej	782648685 , j.wlodarski@uw.edu.pl
Cykl dydaktyczny, w którym przedmiot jest realizowany	Semestr II
Skrócony opis przedmiotu	<p>Wykład „Wprowadzenie do zagadnień licencji Creative Commons” ma za zadanie zapoznać słuchaczy z podstawowymi zagadnieniami z zakresu wolnych licencji CC, zasad ich działania, zastrzegania oraz możliwości wykorzystywania przez małe biblioteki gminne. Wykład będzie podzielony na dwie części.</p> <p>Część pierwsza, teoretyczna, wykładu będzie obejmowała zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – idei i historii domeny publicznej oraz wolnego przepływu informacji; – historii wolnych licencji na świecie i w Polsce (także innych niż Creative Commons); – działalność organizacji Creative Commons oraz Creative Commons Polska; – ewolucji treści wolnej licencji Creative Commons od wersji 1.0 do aktualnej 3.0; – struktury licencji Creative Commons; – warunków licencji Creative Commons; – zgodności licencji Creative Commons z regulacjami prawa polskiego oraz międzynarodowego. <p>Druga część wykładu będzie się skupiała na praktycznym zastosowaniu licencji Creative Commons. Zostaną w niej poruszone zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podstawowych licencji Creative Commons; – licencji dodatkowych oraz oświadczeń Creative Commons; – zgodności licencji Creative Commons z innymi wolnymi licencjami; – treści, co do których można stosować licencje Creative Commons; – wykorzystywania licencji Creative Commons w pracy małych bibliotek gminnych; – możliwości wykorzystania przez małe biblioteki gminne zasobów udostępnianych na licencjach Creative Commons.
Forma zajęć	Przedmiot realizowany jest w formie wykładu – 4 godziny.
Pełny opis przedmiotu	<p>Wykład „Wprowadzenie do zagadnień licencji Creative Commons” zakłada niewielką wiedzę słuchaczy na omawiany temat. W związku z tym wykład podzielony będzie na dwa podstawowe, dwugodzinne bloki. Blok pierwszy będzie nastawiony na wszelkie zagadnienia teoretyczne związane z licencjami Creative Commons oraz z kontekstem, w jakim te licencje funkcjonują. Chodzi tu przede wszystkim o:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ideę wolnych licencji i swobodnego dostępu do informacji; – podstawowe definicje związane z domeną publiczną i istotą prawa autorskiego w Polsce i na świecie oraz ich wpływ na działalność małych bibliotek gminnych;

	<p>– działalność organizacji Creative Commons Polska i przystosowywanie licencji Creative Commons do regulacji prawa polskiego.</p> <p>Ponadto blok tematyczny naświetli słuchaczom strukturę licencji Creative Commons, zwracając uwagę na jej ewolucję na przestrzeni lat. Przedstawione zostaną cztery podstawowe warunki Creative Commons, stanowiące podstawę wariantów licencyjnych. Słuchacze zapoznani zostaną także z zarzutami stawianymi licencją Creative Commons, przeanalizowane zostaną przyczyny krytyki oraz alternatywne rozwiązania przyjęte przez inne wolne licencje funkcjonujące na świecie.</p> <p>Blok drugi skupiać się będzie na zagadnieniach związanych z praktycznym wykorzystaniem licencji Creative Commons. Słuchacze poznają sześć podstawowych licencji Creative Commons, powstałych poprzez zastrzeżenie jednego bądź kilku warunków omówionych podczas bloku pierwszego. Zostaną także omówione licencje dodatkowe (Sampling, Państwa rozwijające się) i oświadczenia (CC-PD, CC0) oferowane przez organizację Creative Commons, oraz możliwości ich praktyczne zastosowania przez małe biblioteki gminne.</p> <p>Słuchacze poznają także zagadnienia związane ze zgodnością licencji Creative Commons z innymi wolnymi licencjami funkcjonującymi na świecie, możliwości łączenia tych licencji oraz przypadki niezgodności bądź niekompatybilności tego typu rozwiązań. Słuchacze dowiedzą się także, jakiego rodzaju treści i dokumenty mogą być licencjonowane za pomocą Creative Commons, zaś do których lepiej nadają się specjalnie do tego stworzone licencje alternatywne.</p> <p>Wykład przedstawi także przykłady praktycznego wykorzystania licencji Creative Commons w pracy małych bibliotek gminnych. Pokazane zostaną przypadki, w których biblioteka może sama nałożyć wolną licencję na tworzone przez siebie treści, oraz sposoby, w jakie może wykorzystać treści udostępniane na licencjach Creative Commons. Zostanie położony nacisk na wyraźne różnice w możliwościach wykorzystywania dawanych przez różne typy licencji Creative Commons, oraz na możliwości, które są udostępniane przez każdy typ licencji.</p> <p>Wszystkie powyższe założenia korespondują bardzo silnie z postulatami zawartymi w pracy: <i>Aktualizacja kształcenia akademickiego bibliotekarzy pracujących w małych bibliotekach gminnych</i> [red. E. Chuchro, M. Ochmański, M. Zając], PTB OW, Warszawa, 2010</p> <p>Treści poruszane na wykładzie odnoszą się także do Menu 8 FRSI, w szczególności zaś do obszarów związanych z funkcjonalnym dostępem do zasobów bibliotecznych, korzystania z usług e-administracji oraz usług i poradnictwa w zakresie multimedii. Bogactwo treści udostępnianych na licencjach Creative Commons sprawia, że możliwości ich wykorzystania mogą w nieograniczonym stopniu korespondować także z pozostałymi postulatami określonymi mianem Menu 8 FRSI.</p>
Oczekiwane efekty uczenia się	<p>Prezentacja oczekiwanych efektów kształcenia (w dwóch poniższych płaszczyznach)</p> <p>Osiągnięta wiedza:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wiedza na temat idei i historii wolnych licencji oraz domeny publicznej;

	<ul style="list-style-type: none"> – wiedza na temat struktury i możliwości zastosowania licencji Creative Commons; – wiedza na temat zasad tworzenia dokumentów zależnych na bazie zasobów dostępnych na licencji Creative Commons; – podstawowa wiedza na temat regulacji prawa autorskiego funkcjonujących w Polsce i na świecie. <p>Opanowane umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nadawanie dokumentom licencji Creative Commons; – łączenie licencji Creative Commons z innymi wolnymi licencjami; – dobieranie właściwej licencji do konkretnego typu dokumentu; – wyszukiwanie i wykorzystywanie zasobów dostępnych na licencjach Creative Commons; – tworzenie dokumentów zależnych na bazie zasobów dostępnych na licencji Creative Commons.
Metody i kryteria oceniania	Obecność i aktywność na zajęciach.
Sposób zaliczenia	Zaliczenie
Literatura	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bednarek-Michalska, B., Tarkowski, A., Szczepańska, B., <i>Domena publiczna – co to takiego?</i> [online] EBIB nr 1/2009 (101) [dostęp 21.11.2011] Dostępny w WWW: http://www.ebib.info/2009/101/a.php?bednarek_tarkowski_szczepanska 2. Creative Commons Polska, <i>Poznaj licencje Creative Commons</i> [online] Creative Commons Polska [dostęp 21.11.2011] Dostępny w WWW: http://creativecommons.pl/poznaj-licencje-creative-commons/ 3. Du Vall, M., <i>Licencja otwarta w prawie polskim na tle porównawczym</i>. UJ, Kraków 1990.
Data/Miejsce/ Podpis autora sylabusu przedmiotu	Warszawa 22.11.2011
Data/Miejsce/ Podpis Autora Programu Studium	Warszawa 28.11.2011

#

#